

Zapriseženi Sušan Tomaž Hostnik

V tretji sezoni pogovorov z znanimi osebnostmi Obrazi slovenskih pokrajin so v Knjižnici Ivana Tavčarja v Škofji Loki gostili Tomaža Hostnika.

stran 12

Šola združuje generacije

Šola na Bukovici je v 120-letni zgodovini povezovala številne generacije krajanov sosednjih vasi.

stran 16

ŠKOFJA
LOKA

ena
dve dolini
tri pogorja
neskončno zgodb

loški glas

ČASOPIS ZA ŠKOFJELOŠKO OBMOČJE

ŠT. 10, OKTOBER 2023

Gazela znova škofjeloškemu podjetju

Po tem, ko je lani Dnevnikov naziv hitrorastočega podjetja na Gorenjskem prejel Nimrod, je šlo tudi tokrat priznanje v Škofjo Loko. Prejelo ga je družinsko podjetje Sax konstrukcije.

ALEŠ SENOŽETNIK

Kranj – Laskavi naziv, ki ga podeljuje medijska hiša Dnevnik in letos zaznamuje 23 let obstoja, nagrajuje trajnostno hitro rast in bonitetno odličnost. Na razglasitvi prejšnji teden v Cankarjevem domu je na državni ravni priznanje prejelo podjetje IMP Pumps. Zanj se je potegovala tudi gorenjska gazela Sax konstrukcije, ki so jo v začetku oktobra razglasili v kranjski Kovačnici.

Družinsko podjetje, ki se ukvarja z obdelavo pločevine, se je za naziv gorenjske gazele sicer potegovalo skupaj s šenčurskima družbama A2U in Kamm, na koncu pa je metodološko komisijo prepričal 26-članski kolektiv, ki je dodano vrednost od leta 2017 do 2022 dvignil z dobrih 27 tisoč na 76 tisoč evrov na zaposlenega, kar je dvajset odstotkov nad državnim povprečjem in 60 odstotkov nad povprečjem panoge. Za 50 odstotkov višje od povprečja dejavnosti so tudi plače, prihodke od prodaje pa so več kot potrojili, zrasli so namreč z 1,3 na 4,3 milijona evrov. »V kulturi odličnosti, ikonične točnosti in neneh-

Ustanovitelj Zvone Kuželj ter današnje vodstvo Marko Kuželj, Tanja Kuželj in Tine Pikel na podelitvi naziva gorenjska gazela / FOTO: TINA DOKL

nega iskanja, kako naslednjic narediti še bolje, tudi z robotizacijo, so ljudje v Sax konstrukcijah glavni generator inovacij,« so še zapisali v obrazložitvi.

Družinsko podjetje je leta 1997 ustanovil Zvone Kuželj, ki je ob konsolidaciji tedanje Iskre dobil spodbudo, da ustanovi podjetje. Kot pravijo na Dnevniku, se je od tedaj podjetje razvilo v ponudnika, »ki je ravno prav majhen, da je lahko hiter in prilagodljiv, a obe-

nem ravno prav velik, da ga večji kupci jemljejo resno in mu zaupajo«.

Danes podjetje vodi že druga generacija. Na oktobrski razglasitvi v Kovačnici je nagrado prevzela direktorica Tanja Kuželj, ki je poudarila, da gre za skupni uspeh vse ekipe.

Družba je skorajda izključno izvozno naravnana, saj 95 odstotkov prihodkov ustvari na tujih trgih. Kot je v pogovoru z nominiranci povedala Tanja Kuželj, njihov

največji kupec prihaja iz Avstrije, največ pa izvozijo v Nemčijo.

Tako kot številna druga podjetja se tudi Sax konstrukcije prilagaja zunanjim dejavnikom in vplivom. Težave jim povzročajo izpraznjen kadrovski bazen in tudi zaradi tega so vse bolj naklonjeni novim tehnologijam. »Če bo situacija s kadri še naprej takšna, kot je danes, je avtomatizacija v naši branži nujna,« je pričrana direktorica.

Hotel odpira vrata

Hotel Lonca bodo odprli v mesecu novembru, že kmalu pa naj bi v njem sprejeli prve goste.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Nekdanji hotel Transturist v Škofji Loki je v dobrem letu od začetka temeljite prenove dobil novo podobo in novo ime, v hotelu Lonca pa trenutno potekajo zaključna dela, opremljanje in urejanje okolice. Kot pravijo v podjetju Lonca, kjer se že pripravljajo na odprtje hotela, prve goste pričakujejo novembra.

»Mislim, da je bila dolgotrajna želja vseh Ločank in Ločanov, da nekdanji hotel Transturist spet zaživi in da

dobimo mestni hotel, ki lahko hkrati sprejme cel avtobus in še več obiskovalcev. Projekt se mi zdi pomemben tudi zato, ker je odpravil črno točko našega mesta, hkrati pa je zelo lepo prenovljen tudi park za hotelom. Prav tako smo v stavbi dobili storitvene in zdravstvene dejavnosti in mislim, da je to za naše mesto res velika pridobitev. Lastnikom pa želim srečno na poslovni poti,« je pred odprtjem prenovljenega hotela povedal loški župan Tine Radinja.

Hotel Lonca v prihodnjem mesecu pričakuje prve goste.

/ FOTO: TINA DOKL

ŠKOFJA LOKA

Nova kolesarska povezava

Škofjeloški in kranjski župan Tine Radinja in Matjaž Rakovec sta uradno odprla kolesarsko povezavo Škofja Loka–Virmaše.

stran 2

GORENJA VAS - POLJANE

Povečati število lokalnih obrokov

Z namenom, da bi razvili nove modele sodelovanja med lokalnimi ponudniki in javnimi zavodi, so v Dvorcu Visoko pripravili okroglo mizo.

stran 6

ŽELEZNIKI

Predstavili reševalce

Ob mesecu požarne varnosti so se v Železnikih predstavile reševalno-intervencijske službe: gasilci, gorski reševalci, vodniki reševalnih psov, policisti, prvi posredovalci ...

stran 8

ŽIRI

Dela je še ogromno

Skoraj tri mesece po uničujoči ujmi, ki je močno prizadela tudi žirovsko občino, še vedno poteka odpravljanje posledic na cestni infrastrukturi.

stran 10

Očala

Tel: 04 234 234 2 Optika Aleksandra
www.optika-aleksandra.si SUPERNOVA bivša GLANDIA

Jutri vam želimo ponosen dan reformacije, saj zaradi Primoža Trubarja slovenski jezik lahko uporabljamo še danes, ter spokojen 1. november, dan spomina na mrtve.

Gorenjski Glas

OBČINA ŠKOFJA LOKA

Županov kotiček

Iz intervencije v obnovo

V teh dneh zaključujemo interventno sanacijo škode, ki je v avgustovski ujmi nastala na občinski infrastrukturi. Predvsem so to dela na cestah, ki so bile tako poškodovane, da jih ni bilo mogoče popraviti že takoj v avgustu. Lahko rečem, da se državni načrt za intervencijo tako zaključuje, mi pa prehajamo v obnovo. Da bo ta mogoča, nam bo zelo pomagalo predplačilo v višini 40 odstotkov osnovne ocenjene škode, kar je za našo občino približno devet milijonov evrov. Ta denar smo zdaj že prejeli na naš račun. Zavedamo se, da moramo z njim narediti čim več. To pomeni, da je treba v najbolj prizadetih delih občine sočasno urejati cestno in vso drugo infrastrukturo, medtem ko država ureja vodotoke. Imamo kar zahtevno nalogo takoj začeti uresničevati sanacijski program, da se med intervencijo in obnovo dela ne ustavijo. To pomeni, da se dela naprej, da ljudje in stroji ostanejo na deloviščih. Mi v ozadju to urejamo formalno, pri čemer je ključno projektiranje. Pri tem je treba spoštovati okoljske standarde in upoštevati, da so stvari v naravi spremenile in da jim mora biti nova infrastruktura prilagojena. Ob tem se naslanjamo tudi na znanje in izkušnje iz sosednjih držav. Prenovo skušamo urediti tako, da ta ne bo potrebna vsakih nekaj let. Po naših ocenah bo tega dela za dve do tri leta, vrednost del pa je okoli šestdeset milijonov evrov. To je res visok znesek, ki bo zahteval kar nekaj prilaganj občinskega proračuna ter pomoč države, pa tudi različnih podpornikov in donatorjev, ki so nam že priskočili na pomoč in nam bodo pri tem naporu še pomagali.

Tine Radinja

Naj povem, da bo treba pri obnovi določiti prioriteten red. Pri tem mislim, da bomo najprej obnavljali najbolj poškodovane doline v naši občini, kjer se prebivalci in prebivalke še zdaj ne morejo normalno pripeljati do doma. Prav tako bo treba obnoviti mostove, ki so pomembni za različne povezave. Pomembna je tudi obnova Hudičeve brvi, saj je simbolni in kulturni spomenik. Ta teden se je začela interventna sanacija skoraj stoletnega poplavnega zidu na Poljanski Sori med sotočjem in brvjo. Nujno moramo popraviti temelj zidu, da se ne bo celoten zid porušil, saj ga je poplava močno poškodovala. To je sicer državni projekt intervencij na vodotokih, med njihovim urejanjem in zaključevanjem del pa moramo imeti pripravljene projekte za prenavo občinske infrastrukture. Posebno skrb za nas predstavljajo zemeljski plazovi. Ob cestah smo jih že kar nekaj sanirali, prav tako so izzivi za stanovanjskimi hišami. Pri tem je pomembno sodelovanje strokovnjakov in izvajalcev, saj si želimo, da bi zimo vsi občani in občanke preživeli varno.

Tine Radinja, župan

Nova kolesarska povezava

Na oktobrski petek, trinajstega, sta škofjeloški in kranjski župan Tine Radinja in Matjaž Rakovec s kolesarskim srečanjem pri Svetem Duhu uradno odprla kolesarsko povezavo Škofja Loka–Virmaše.

KLARA MRAK

Sveti Duh – Na srečanju sta oba župana poudarila, da se bosta še naprej zavzemala za krepitev kolesarske infrastrukture. Tine Radinja si želi, da bi kolesarjenje postalo običajen način mobilnosti za otroke in mladino, pa tudi za tiste, ki hodijo v službo. »Zato je pomembna dobra infrastruktura; če ta ni varna in prilagojena uporabnikom, je namreč to vrsto prevoza težko spodbujati. Moja želja je, da nadaljujemo napore in najdemo sredstva, da jo bomo še nadgrajevali.« V Škofji Loki so letos med drugim uredili novo kolesarsko pot, ki vodi od središča mesta do železniške postaje. Kot je poudaril, je kolesarnica na železniški postaji tako polna, da jo bodo kmalu morali razširiti. Iz tega je moč sklepati, da se zakoreninjene vzorce premikanja da spremeniti.

Loški in kranjski župan Tine Radinja in Matjaž Rakovec sta skupaj odprla novo kolesarsko povezavo Škofja Loka–Virmaše / FOTO: GORAZD KAVČIČ

»Če bomo zgradili dovolj kolesarskih stez, dobili drugi tir in dobre železniške povezave, uredili avtobusni pro-

met, potem ljudje ne bodo več imeli takšne potrebe po avtomobilih,« je poudaril župan Rakovec. »Čeprav je navade težko spreminjati, sem prepričan, da bodo ljudje, če bodo imeli možnost dobre alternative, to tudi uporabljali.«

Občini dobro sodelujeta

»Smo na meji dveh občin, ki zelo dobro sodelujeta,« je na srečanju na občinski meji še poudaril Tadej Žaucer iz direktorata za prometno politiko na ministrstvu za okolje, podnebje in energijo. Ob tem je tudi druge občine pozval k sodelovanju in koordinaciji projektov, saj kolesarjev občinske meje ne zanimajo. Gašper Kleč, direktor Razvojne agencije

Sora, je pozdravil odprtost obeh županov do projektov na področju kolesarstva, sodelovanje med občinama in razvojnimi agencijami ter povezovanje dveh največjih gospodarskih centrov na Gorenjskem. »Naš cilj je, da bo Gorenjska trajnostna regija in regija zadovoljnih ljudi, tako prebivalcev kot obiskovalcev.« Kot je pojasnila v. d. direktorice Regionalne razvojne agencije Gorenjske – BSC Kranj Franja Gabrovšek Schmidt, so za vzpostavitev varnih kolesarskih povezav potrebna znatna razvojna sredstva. »Eden od virov je Dogovor za razvoj gorenjske regije, v okviru katerega je bila sofinancirana tudi kolesarska povezava Škofja Loka–Virmaše.«

Skrb za kolesarsko infrastrukturo po Gorenjskem se krepi.

/ FOTO: GORAZD KAVČIČ

Cene vrtcev bodo višje

Škofjeloški občinski svetnici in svetniki so minuli četrtek imeli dve seji: osmo redno, na kateri so se med drugim strinjali s povišanjem cen vrtcev, in tretjo izredno na temo poplavnih ukrepov.

KLARA MRAK

Škofja Loka – Četrtekova redna seja občinskega sveta je prinesla dve pomembni vsebinski točki: izračun nove ekonomske cene za vrtce, ki se bo povišala za od pet do šest odstotkov. Ekonomska cena programov se s 1. novembrom zvišuje iz razloga višjih stroškov živil, višjih stroškov dela, višjih funkcionalnih stroškov objektov in višjih funkcionalnih stroškov osnovne dejavnosti. »Večino dviga nosi proračun občine, en del pa nosimo tudi starši,« je povedal župan Tine Radinja. Cene vrtcev bodo tako višje od 1. novembra. Za prvo starostno obdobje bo cena 617,31 evra (za 29,90 evra več), za drugo starostno obdobje 455,03 evra (za 27,72

več), za kombinirani oddelek in oddelek od tretjega do četrtega leta starosti otrok 486,79 evra (za 25,38 evra več) in za razvojni oddelek 1012,14 evra (za 57,09 evra več).

ga odreza, pobiranje papirja od vrat do vrat. »Kar nekaj stvari, ki so bile do zdaj pilotne, od zdaj naprej pa bodo redno v pravilniku,« je poudaril Radinja.

Svetnice in svetniki so sprejeli tudi nov tehnični pravilnik za izvajanje javne službe Komunale Škofja Loka. Ta med drugim prinaša nove frekvence odvozov, manjše črne zabojnike za tiste, ki velikih ne potrebujejo, odvoz zelenega odreza in pobiranje papirja od vrat do vrat.

Svetnice in svetniki so med drugim sprejeli tudi nov tehnični pravilnik za izvajanje javne službe Komunale Škofja Loka. Ta prinaša nove frekvence odvozov, manjše črne zabojnike za tiste, ki velikih ne potrebujejo, odvoz zelene-

V četrtek je bila še izredna seja občinskega sveta, ki je bila tudi zelo pomembna, saj so obravnavali s poplavami povezane tri točke. Najprej rebalans proračuna, kjer so v letošnjem proračunu predvideli izdatna sredstva za inter-

vencije in sanacije. »Upam, da bodo z njimi lahko do konca leta in še naprej tekoče potekala vsa dela na terenu, da se čim prej vzpostavi prejšnje stanje. Pomembno je tudi, da so svetnice in svetniki podprli odpis porabljenih viškov vode v avgustu za tista gospodinjstva, ki so bila poplavljeni,« je povedal župan. Z rebalansom so v proračun umestili tudi avansirana sredstva države v višini 7,9 milijona evrov in pričakovano povračilo intervencijskih stroškov v višini 2,6 milijona evrov. »Na eni strani smo proračun povečali za predvidene prihodke, na drugi pa že odprli programe, ki omogočajo porabo tega denarja za sanacijo infrastrukture po poplavah,« je še pojasnil župan Tine Radinja.

ŠKOFJA LOKA
loški glas

IZDAJATELJ
Gorenjski glas, d. o. o., Kranj,
Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

UREDNIKA
Vilma Stanovnik

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

OGLASNO TRŽENJE
Robert Aleksič, 040 508 891
robert.aleksic@g-glas.si

Gorenjski Glas

Loški glas, št. 10/letnik XII, je priloga časopisa Gorenjski glas, št. 87, ki je izšel 30. oktobra 2023. Loški glas je brezplačno poslan v vsa gospodinjstva v občinah Škofja Loka, Gorenja vas - Poljane, Železniki, Žiri in je priložen Gorenjskemu glasu, izšel je v nakladi 30.000 izvodov. Tisk: Tiskarsko središče, d. o. o. Distribucija: Pošta Slovenije, d. o. o., Maribor.

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sreda od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. / Gorenjski glas je polletnik, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 17.000 izvodov / Redne priloge: Vikend, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Tiskarsko središče, d. o. o. / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izdoda: torek 2,50 EUR, petek 2,80 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

OBČINA ŠKOFJA LOKA

Novi prostori ambulant ob hotelu

Na levi in desni strani prenovljenega hotela Lonca v Škofji Loki so ta mesec odprli nove prostore Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov ter razvojno ambulanto s centrom za zgodnjo obravnavo.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Naložba je vredna dobrih 380 tisoč evrov. Skupaj z opremo je denar zanjo namenilo Osnovno zdravstvo Gorenjske, najemnino prostorov pa bodo plačevale občine Škofja Loka, Železniki, Žiri in Gorenja vas – Poljane.

»Po avgustovskih poplavih, ki so naše proračune obrnili na glavo, sem vesela, da lahko kot rezultat odličnega sodelovanja vseh štirih občin pozdravim današnji dogodek. Ti prostori so namenjeni najbolj občutljivima generacijama, otrokom in

mladostnikom, za katere je še kako pomembno, da so deležni obravnave čim bližje domu,« je ob odprtju novih prostorov v imenu vseh štirih občin poudarila loška podžupanja Tina Teržan. Tudi direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske Matjaž Žura je poudaril dobro sodelovanje z vsemi štirimi občinami in povedal, da so z novimi prostori dobili res odlične pogoje za kvalitetne storitve za mlade paciente.

Center za duševno zdravje

»Odprtje novega centra za duševno zdravje otrok in

mladostnikov je pomemben mejnik v našem prizadevanju za zagotavljanje skrbi za duševno zdravje naših najmlajših. Otroci in mladi se v današnjem svetu pogosto soočajo s stresom, anksioznostjo in drugimi izzivi. Naloga staršev, vzgojiteljev in skupnosti je, da jim pomagamo, da se razvijejo v močne in stabilne osebnosti,« je poudaril direktor Zdravstvenega doma Škofja Loka Aleksander Stepanovič in dodal, da novi prostori Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov (CDZOM) predstavljajo pomemben korak v tej smeri.

Vodja Centra za duševno zdravje otrok in mladostnikov Škofja Loka Polona Žgajnar

/ FOTO: TINA DOKL

Vodja Razvojne ambulante s centrom za zgodnjo obravnavo Škofja Loka Marcela Krmelj

/ FOTO: TINA DOKL

Lepi in zračni prostori obeh ambulant ob prenovljenem hotelu Lonca so med drugim navdušili tudi direktorico Zdravstvenega doma Kranj Lilijano Gantar Žura. / FOTO: TINA DOKL

Prav tako je povedal, da škofjeloški center že sedaj mesečno obišče okoli šeststo otrok. »Potrebe po logopedskih, specialno pedagoških, pedopsihiatričnih, psiholoških in drugih storitvah so velike, prav tako po socialni podpori, zato načrtujemo, da se bo center kadrovsko še dodatno okreplil,« je še dodal Stepanovič.

»Letos smo se enkrat že selili v prostore nekdanjega Tehnika, kar pa je bila le začasna rešitev. Sedaj bo tam center za odrasle, kar nas tudi zelo veseli, mi pa smo na novi lokaciji tako kadrovsko okrepljeni kot v novih, res lepih prostorih,« je poudarila vodja CDZOM Polona Žgajnar, ki pa žal ni

napovedala bistvenega skrajšanja čakalnih vrst. »Z zamikom so prišle posledice epidemije koronavirusa, tako da je ogromno absentizma otrok, ki jih težko spravijo v šolo. Pokazalo se je več težav na socialnem področju, sploh pri otrocih, ki so bili zelo zadovoljni pri delu od doma in so imeli težave vključiti se nazaj v socialno okolje,« je pojasnila Polona Žgajnar.

Razvojna ambulanta

V drugem delu hotelske stavbe je Razvojna ambulanta s centrom za zgodnjo obravnavo, ki deluje v okviru Zdravstvenega doma Kranj. »Zdravstveni dom Kranj po-

kriva te ambulante od leta 2014 za celotno Gorenjsko. Veseli nas, da so na občinah na Loškem podprli nove prostore za delovanje razvojne ambulante,« je povedala direktorica Zdravstvenega doma Kranj Lilijana Gantar Žura, vodja Razvojne ambulante Škofja Loka Marcela Krmelj pa je pojasnila, da jim novi prostori ogromno pomenijo, saj so bili dosedanja prostori res tesni, del otrok pa je moral na obravnavo v Kranj. »Sedaj bodo imeli starši in otroci vseh štirih občin obravnavo v bližini doma. Pomembno za nas, zaposlene, je tudi, da smo sedaj skupaj, da delamo skupaj. To je bila od začetka vizija razvojne ambulante,« je poudarila Marcela Krmelj.

Lekarništvo na Loškem

Škofjeločanka Sara Šifrar Krajnik je doktorska študentka zgodovine v Bernu v Švici. Za Škofjeloško je s svojim magisterijem ustvarila izjemen prispevek: natanko je popisala zgodovino lekarniške dejavnosti na tem območju. Lična knjiga je na ogled in v nakup na voljo v gostilni Pr' Pepet.

KLARA MRAK

Na pobudo Gorenjskih lekarn je bil njen magisterij osnova za knjigo, ki je luč sveta ugledala pred kratkim. Knjiga vsebuje fotografije zgodovinske vrednosti, ki jih je Sara našla v številnih arhivih, opravila je pogovore s potomci tistih, ki so se v Škofji Loki in obeh dolinah ukvarjali z lekarniško dejavnostjo, ure in ure prebirala arhivska gradiva, se zanimala za podrobnosti, ki doslej še niso bile nikjer zapisane. »Pobuda je prišla iz Gorenjskih lekarn, ko so lekarno v Gorenji vasi leta 2019 začeli prenavljati v moderno lekarno. Ideja, da se malo bolj poglobljeno razišče zgodovina lekarništva, je vzniknila ravno zaradi starih omar, ki so bile v njej. Gorenjske lekarnice so pobudo naslovile na Loški muzej, katerega sodelavka sem že osmo leto. S

Avtorica knjige Lekarništvo na Loškem Sara Šifrar Krajnik

/ FOTO: PRIMOŽ PIČULIN

kustosinja Biljana Ristić sva se dogovorili, da bo to tema moje magistrske naloge, leta 2022 sem jo zaključila, zdaj je izšla knjiga, katere urednice je prav tako Biljana Ristić.« V knjigi je med drugim zapisano, da je Škofja Loka prvo javno lekarno dobila v 19. stoletju, ustano-

vljena je bila leta 1860. Lekarna Pri Mariji Pomagaj je domovala na Mestnem trgu.

Obrača se na lokalno prebivalstvo

Kot že zapisano, pa je Sara Šifrar Krajnik doktorska študentka zgodovine v Bernu v Švici. Njena doktorska diser-

tacija se posveča socialnim in okoljskim posledicam izgradnje hidroelektrarn ter z njimi povezane infrastrukture na območju današnje Gorenjske do druge svetovne vojne. Nastaja kot del večjega raziskovalnega projekta na Univerzi v Bernu. Vir informacij pri tem predstavljajo tudi do danes ohranjeni dnevniški zapisi ter fotografije, ki časovno segajo na prelom iz 19. v 20. stoletje in vse do začetka druge svetovne vojne. Ob tej priložnosti se Sara obrača na lokalne prebivalce na Gorenjskem, ki živijo v vaseh ali mestih, kjer so bile grajene prve hidroelektrarne, ali živijo v bližini hidroelektrarn. Če imate doma shranjene dnevnikove poročila ali fotografije in bi bili gradivo pripravljeni posoditi za raziskovalne namene, jo pokličite na 041 575 880 ali ji pišite na elektronski naslov sara.sifrar-krajnik@inz.si.

Dobili so defibrilator

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Letos poleti se je skupina sosedov, stanovalcev Podlubnika, ob ugotovitvi, da je najbližji dostopni avtomatski zunanji defibrilator (AED) na glavni avtobusni postaji, odločila, da stopi v akcijo za njegov nakup. Tako so vsa gospodinjstva v naselju avgusta prejela vabilo na palačinke in prikaz temeljnih postopkov oživljanja, ki ga je vodila dermatologinja in voditeljica tečajev Prve pomoči pri RK Lucija Demšar. Grafična oblikovalka Lina Voje je poskrbela za promocijski plakat, ki so ga natisnili v Grafičnem butiku

Škofja Loka. Na dogodku, ki se ga je poleg gasilcev, prvih posredovalcev, udeležilo lepo število stanovalcev, so zbrali več kot tisoč evrov. Ker to ni bilo dovolj, so se obrnili na Gorenjske lekarnice in direktorico Romano Rakovec, kjer so jim pomagali do dokončne uresničitve, saj so prispevali preostanek denarja za nakup, prav tako pa so omogočili namestitev AED na pročelje lekarnice v Podlubniku. Kot je povedal predsednik sveta Igor Drakulič, so se v Krajevni skupnosti Stara Loka odločili, da bodo kupili še en defibrilator, ki ga bodo namestili na pročelje Osnovne šole Jela Janežiča.

Defibrilator je že ob lekarni v Podlubniku. / FOTO: VILMA STANOVNIK

OBČINA ŠKOFJA LOKA

Pestro mednarodno sodelovanje

V prejšnjem mesecu so predstavniki škofjeloške občine obiskali češko mesto Tabor, bili so na obisku v Medicini v Italiji in se udeležili vsakoletne generalne skupščine mednarodnega združenja Douzelage, ki je letos potekala v Rovinju na Hrvaškem.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – V pobratenem češkem mestu Tabor je delegacija iz Škofje Loke vodil župan Tine Radinja ob pomoči koordinatorskega sodelovanja z Občino Tabor Petra Pokorna. V njej so bili sodelavci občinske uprave in direktorice ter direktorji skoraj vseh škofjeloških občinskih javnih zavodov.

V taborski mestni hiši so se srečali s češkimi direktorji in predstavniki sorodnih ustanov ter si ogledali njihov način dela. Predstavniki loških in tamkajšnjih javnih zavodov in institucij so si izmenjali predloge in izkušnje ter preverjali možnosti medsebojnega sodelovanja, prenašanja dobrih praks, kot tudi nadaljnega mednarodnega sodelovanja pri nekaterih evropskih projektih.

Zvečer se je škofjeloška delegacija udeležila uradnega sprejema, ki ga je pripravil župan Tabora Štěpán Pavlík. Na njem sta se škofjeloški župan Tine Radinja ter veleposlanica Republike Slovenije na Češkem Tanja Strniša zahvalila Občini Tabor ter prebivalcem za vso izkazano pomoč in zbrano donacijo, s katero so pomagali takoj po poplavih. V Ta-

Župan Tabora Štěpán Pavlík, veleposlanica Republike Slovenije v Pragi Tanja Strniša in loški župan Tine Radinja / FOTO: PETER POKORN

boru so namreč za oškodovane v Škofji Loki pripravili poseben koncert in zbrali še več donacij v skupni višini dobrih 42 tisoč evrov.

Loška in češka delegacija sta se zbrali ob Lipi češko-slovenskega prijateljstva ter se zavezali, da bodo medsebojno pomoč in prijateljstvo negovali še naprej. Skupaj s predstavniki drugih pobratenih občin so se člani loške delegacije udeležili tudi zanimivega zgodovinskega festivala Taborska srečanja, s ka-

terim v mestu Tabor vsako leto obujajo svojo slavno habsburško tradicijo.

Obisk Medicine

Delegacija Občine Škofja Loka je obiskala tudi pobrateno italijansko mesto Medicina. Ločane je vodil Miha Ješe, na Občini Škofja Loka pristojen za mednarodno sodelovanje, obiska so se udeležili tudi predstavnik občinske uprave ter predstavnici RAS Turizma in Roko-delskega centra DUO.

Škofja Loka je z italijansko Medicino (ta leži 17 kilometrov vzhodno od Bologne) pobratena že od leta 1966, tokrat pa so se udeležili njihovega znamenitega srednjeveškega festivala Il Barbarossa. Obiskali so tudi tamkajšnjo občino in se srečali s predstavniki organizacije Pro Loco, ki organizira festival, in se dogovorili za sodelovanje nekaterih zgodovinskih skupin na prihodnjem loškem Historialu. Škofjeloška delegacija se je

udeležila tudi sprejema pri županu mesta Medicina Matteu Montanariju, Miha Ješe pa se je županu ter občanom Medicine zahvalil za njihovo hitro pomoč ob avgustovskih poplavih.

Skupščina združenja Douzelage v Rovinju

Konec septembra in v začetku oktobra se je delegacija Občine Škofja Loka udeležila vsakoletne generalne skupščine mednarodnega združenja Douzelage, ki je letos potekala v Rovinju na Hrvaškem. Spomnimo, da je lani generalno skupščino 28 partnerskih mest gostila Škofja Loka.

Škofjeloško delegacijo so sestavljali: župan Tine Radinja, Jernej Tavčar (lokalni odbor Douzelage), pomočnica ravnateljice Gimnazije Škofja Loka Ana Prevc Megušar ter dijaka gimnazije Hana Kolendo in Žiga Biček. Miha Ješe se je skupščine udeležil kot član predsedstva oziroma kot eden od treh podpredsednikov združenja Douzelage. V Rovinju je najprej potekala generalno zasedanje, katerega osrednja tema je bila zaščita in varovanje kulturne dediščine. Mesto gostitelj je predstavilo organizacije in delovanja sistema varovanja in zaščite kulturne dedišči-

ne. Škofjeloška delegacija je na primeru uničene Hudičeve brvi v nedavnih poplavih prikazala izzive, ki jih predstavlja obnova oz. rekonstrukcija uničene kulturne dediščine.

Pedagoški delavci so sodelovali na delavnicah, ki so tematizirale učenje prenosa dobrih praks tradicionalnih veščin in znanj, dijaki pa so se po ulicah starega Rovinja udeležili interaktivne igre lov za zakladom, sodelovali na okrogli mizi o pomenu tradicije in zgodovine za izgradnjo evropske identitete in se udeležili delavnic na temo kulturne dediščine.

Župan Tine Radinja se je sestal tudi z županom Rovinja Markom Paližom, s katerim sta se dogovarjala za sodelovanje na področju kulturne dediščine.

Po koncu zasedanja generalne skupščine so zaključni poročili s svojih delovnih srečanj podali tudi predstavniki učiteljskega in mladinskega odbora.

Zvečer so pripravili tudi družabno srečanje in druženje udeležencev generalne skupščine s prebivalci Rovinja, in sicer na prireditvi, poimenovani Douzelage Celebration, ki je potekala na osrednjem rovinjskem mestnem trgu.

Loški reševalci zmagali

KLARA MRAK

Škofja Loka – Ekipa nujne medicinske pomoči (NMP) škofjeloških reševalcev Team ABCDE Slovenia se je konec septembra udeležila svetovnega tekmovanja na Cipru. Ekipa v sestavi Tadej Beguš, Andrej Šubic, Simon Jurjavec in David Gale s pridruženim članico Kanadčanko Sarah Shaw je na Cipru ugnala vso konkurenco. Njihove večmesečne priprave, uigranost in razumevanje značajskih razlik

so tako obrodili sadove. »Dokazati smo se morali v desetih scenarijih, moram pa povedati, da se tekmovanja v NMP od našega dela precej razlikujejo. Tu posamičen scenarij traja od 10 do 15 minut, v realnosti se dogodek 'rešuje' precej dlje,« je povedal vodja ekipe Tadej Beguš. »Vedno nas zelo presenetijo, kako dobro smo ocenjeni pri scenariju množične nesreče, in spet smo ta scenarij rešili 98-odstotno, samo ena ekipa je bila boljša od nas.«

Team ABCDE Slovenia je na Cipru pometel z vso konkurenco. / FOTO: OSEBNI ARHIV TEAMA ABCDE SLOVENIA

Prostovoljstvo in dobrodelnost

Prosvetno društvo Sotočje Škofja Loka je na Loškem odru pripravilo pogovor o prostovoljstvu in dobrodelnosti.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Darija Jamnik, ki je prireditelj in pogovor vodila, je poudarila, da je prostovoljstvo pot, ki včasih vodi v neznanje, a k novim izzivom, novim ljudem in novim priložnostim. Na tej poti se srečujejo ljudje s skupnimi prizadevanji in cilji – naj je to skrb za sočloveka in skupnost, mogoče lažanje človekovega trpljenja in vračanje dostojanstva ali pa preprosto solidarna in vključujoča družba. Prostovoljke in prostovoljci so ljudje, ki pišejo velike zgodbe.

Zbrane je pozdravil predsednik Prosvetnega društva Sotočje Škofja Loka Martin Krajnik, prireditve pa se je udeležil tudi loški podžupan Robert Strah, ki je najprej spregovoril nekaj besed o av-

gustovskih poplavih, ki so močno prizadele območja na Škofjeloškem. Obenem se je zahvalil vsem, ki so na kakršen koli način pomagali in še vedno pomagajo pri odpravi posledic.

Gostje večera so bili predstavniki številnih organizacij in društev, ki se v Škofji Loki ukvarjajo s prostovoljstvom. Seveda pa je prostovoljka in prostovoljcev še veliko in preveč za en večerni pogovor. Poveljnik Gasilskega poveljstva Občine Škofja Loka Tomaž Ažbe je kot prostovoljni in poklicni gasilec v pogovoru povedal, da so gasilci včasih postavljeni v aktivnosti in tveganja, ki presegajo vse meje.

Predstavniki Župnijske karitativne službe Škofja Loka in letošnji nagrajenec Občine Škofja Loka Milan Mur je pouda-

ril, da je za uspešno delo na zelo različnih področjih njihovega delovanja zaslužna celotna ekipa sodelavcev. Vsem mladim, ki si želijo še bolj polnega življenja, priporoča, da se vključijo v prostovoljno delo, saj pomoč drugim človeka notranje bogati, mu daje polnost življenja.

Predstavniki Rdečega križa Škofja Loka Damjan Slabe je povedal, da kot prostovoljec pri tedenskih počitnicah otrok res prevzema veliko odgovornost, vendar je pomembno kakovostno preživeti prostega časa. Spregovoril je tudi o solidarnosti kot pomembni družbeni vrednoti.

Predstavniki Gorske reševalne službe Škofja Loka Franci Jesenovec se je začel s prostovoljstvom ukvarjati kot igralec na odru loškega

gledališča in kasneje Prešernovega gledališča v Kranju. Zdi se mu pomembno, da tudi prostovoljci v gledaliških ohranjajo kulturo in slovenski jezik. Kot delovni terapevt z licenco prve pomoči je aktiven predavatelj in tudi član Rdečega križa Škofja Loka. Podrobneje pa je predstavil delovanje GRS Škofja Loka, katere osnovna dejavnost je pomagati ljudem pri nesrečah v gorah in na težje dostopnih terenih. V avgustovskih poplavih so sodelovali s posadkami helikopterjev Slovenske vojske in Policije in pomagali pri evakuaciji ljudi z najbolj ogroženih področij ter dostavljali pakete s pomočjo. Kot prostovoljec ni nikoli razmišljal, ali bi se odzval na poziv ali bi raje ostal doma, saj je pomoč sočloveku tisto, kar je najpomembnejše. Pogovor so s čudovito interpretacijo pesmi Med iskrenimi ljudmi in Pričeval ljubezen bom popestrili pevci Mojca Krajnik, Ema Koplan in Rok Zupanc.

Na koncu so v predverju Loškega odra pripravili še srečelov, ki je bil predviden na Semanjem dnevu v Sv. Ožboltu, pa so ga vremen-ske nevarnosti preprečile.

OBČINA ŠKOFJA LOKA

Za druženje imajo več prostora

Sredi tega meseca so v prenovljenih prostorih nekdanje picerije v Podlubniku uradno odprli Dnevni center za mlade ter hkrati praznovali desetletnico delovanja. Mladi si v dopoldanskem času prostore in teraso delijo tudi s Srečevalnico za starejše.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Oktobrsko popoldne se je začelo s pesmijo starejših, ki se dopoldne v prostorih Dnevnega centra za mlade v Podlubniku družijo v Srečevalnici. Prejšnji, le nekaj korakov oddaljeni prostori so bili sicer prijetni, a pogosto premajhni. Prednost novih, ki so jih uredili v nekdanji piceriji, pa je tudi velika terasa.

Dogodek ob uradnem odprtju je bil še bolj slovesen, saj so hkrati praznovali tudi desetletnico Dnevnega centra za mlade v Podlubniku.

»Dnevni center za mlade je tukaj, v Podlubniku, deset let, njegove korenine pa segajo še bistveno dlje v preteklost. Na Centru za socialno delo Škofja Loka smo že leta 1991 začeli izvajati poseben program z nazivom Preventivna vzgojna dejavnost, ki je bil namenjen otrokom in mladostnikom s težavami v odraščanju. V okviru tega programa so javni delavci in prostovoljci nekajkrat na teden za uro ali dve obiskovali otroke na domu ali se družili z njimi zunaj doma. Pomagali so jim razreševati težave z učenjem, pa tudi

Zbrane sta nagovorili pomočnica direktorice Centra za socialno delo Gorenjska, enote Škofja Loka, Ivana Košir Erman in podžupanja Tina Teržan. / FOTO: VILMA STANOVNIK

Na prireditvi so nastopili tudi starejši, ki se vsako dopoldne, ko so prostori Dnevnega centra za mlade prazni, družijo v Srečevalnici. / FOTO: VILMA STANOVNIK

Mladi so komaj čakali, da upihnejo svečke na torti. / FOTO: VILMA STANOVNIK

razne osebne stiske in jih usmerjali v koristno preživljanje prostega časa. Sprva smo v ta program vključevali otroke iz družin, ki so bile obravnavane na našem Centru za socialno delo, kasneje pa so začele z nami sodelovati tudi šolske svetovalne službe in starši sami. Potreba je bilo sčasoma več kot možnosti za vključitev. V nas sta začela tleti želja in cilj, da bi program nadgradili z dnevnim centrom za otroke in mladostnike, ki bi bil odprt vsako popoldne in v katerem bi za strokovno izvajanje vsebin skrbel ekipa strokovnih de-

lavcev. Cilj nam je uspelo uresničiti leta 2007, ko se je Center za socialno delo preselil v nove poslovne prostore bivše vojašnice. Tam smo uredili tudi prostore za Dnevni center za otroke in mladostnike, z Občino Škofja Loka pa smo podpisali pogodbo o financiranju programa. Naslednje leto smo za financiranje pridobili še sredstva ministrstva in tudi sedaj sta občina in ministristvo za delo, družino in socialne zadeve glavna financirana programa,« je povedala pomočnica direktorice Centra za socialno delo Gorenjska, enote Škofja Loka, Iva-

na Košir Erman. »Zelo smo hvaležni Občini Škofja Loka, ki ne le v besedah, ampak tudi konkretno podpira programe za otroke in mlade in ki nam je omogočila, da smo Dnevni center v Podlubniku preselili v nove prostore,« je dodala Košir Ermanova in povedala, da se v Podlubniku zadnja leta v center letno vključuje okoli osemdeset mladih.

V imenu občine je zbrane pozdravila podžupanja Tina Teržan in poudarila, da je zadovoljna, da so mladi našli mesto, kjer se učijo, zabavajo in preživljajo proste trenutke.

Preverjamo utrip na vratu mladinskega polja

Na eni strani strateški dokumenti in visokoleteči cilji, na drugi strani skupine mladih, ki mimo vzpostavljenih sistemov vzdržujejo prostore ustvarjalnosti. Obe plati mladinskega polja nista prav nič povezani med sabo. Pa je to slabo?

NINA FEHTER

Škofja Loka – V zadnjem dobrem desetletju so izginila prizorišča pri nas. KUD France Prešeren v Ljubljani, Mink v Tolminu, C.M.A.K. v Cerknem, Ambasada Štefana Kovača Marka v Beltincih, pa Izbruhovalni kulturni bazen v Kranju itd. Ta razpadni proces kulturnih mladinskih samoniklih prizorišč je opazila tudi Ustanova nevladnih mladinskega polja Pohorski bataljon (UPB). Četudi je zemljevid samoniklih prizorišč, ki je bil pripravljen kot del raziskave, ki jo je dr. Rajko Muršič s sodelavci pred dobrih desetletjem izvedel, UPB pa izdal v obliki knjige Na trdna tla, danes videti precej opustošen, ga zlahka dopolnimo z mnogimi novimi prizorišči, ki so nastala in nastajajo še danes. A ta so mnogokrat drugačna. Ne več organizira-

Prizor iz danes žal že ugasle Ambasade ŠKM / FOTO: MOJCA SELAK

na kot društva, temveč skupine, ki ostajajo neformalne. Ne več kot posledica dolgotrajnih pogovorov (ali molodovanj) občinskih uradnikov za vsakršno zanemarjeno zidovje, ampak kot skvoti, kontejnerji in kleti v zasebnih hišah. Niti ne več z

razpisnim denarjem podprti programi, ampak z donacijami podpornikov zakrpane luknje v proračunu nastopajočih. Na drugi strani pa je v tem trenutku v javni razpravi predlog resolucije o nacionalnem programu za mladino 2023–2032. »Imenitno

ime zakriva, da gre pravzaprav za skupek ukrepov različnih ministrstev, ki so s finim glavnikom prečesala prav vsako svojo usmeritev za sledjo učinkov, ki bi jih lahko te imele na mlade. Tako kot predhodnik tega dokumenta tudi ta ostaja le to – dokument, ki nima povezave z realnostjo mladih; dokument, ki obstaja le zato, da obstaja,« razloži Mojca Selak, raziskovalka in vodja kolektivne pisarne UPB.

»Urad za mladino, ki pripravlja nacionalni program, venomer izpostavlja problematičnost števila mladih, ki niso vključeni v nobeno mladinsko organizacijo, a hkrati ne vidi, da s svojim še toliko bolj kot katerokoli drugo polje sledenjem svetim evropskim smernicam in polovičarskim usmeritvam, katerih vrh je nacionalni program, izgublja stik z ljudmi, ki naj bi jim bil namenjen,« še doda Mojca.

»Mladi pa bodisi intuitivno ali pa s premislekom gredo svojo pot, četudi je ta pogosto bistveno težja. V zameno za svoje udejstvovanje izven organizacij, institucij, razpisov in resolucij uživajo svobodo od birokracije in kapitalizma. Ko to postane za odločevalce preveč svobode, si poiščejo nov prostor. In spet in spet,« zaključuje UPB-jeva ključnica.

V nekdanji vojašnici je živahno

Škofja Loka – V nekdanji vojašnici pod okriljem Zavoda O letos poteka projekt Kasarna 2.0, ki ga financira Evropska unija. »V sklopu tega smo izvedli vrsto aktivnosti, na katerih smo predajali znanja o trajnostnih načinih življenja. Velik poudarek smo dali ponovni uporabi ter uporabi lokalnega okolja. Izdelovali smo pohištvo iz odpadnega lesa, reciklirali staro pohištvo, naučili smo se izdelati domač sirup, podučili smo se o uporabnem užitem in zdravilnem rastlinju in še mnogo več,« pravi Tina Slapnik in pojasnjuje, da so poleg tega redno skrbeli za čistočo bivše vojašnice, v toplejših dneh so poskrbeli tudi za to, da je bila vojašnica obogatena z več zelišči in rožami, saj so posadili sončnice in vzpostavili skupnostni zeliščni vrt. Do konca leta pripravljajo še nekaj aktivnosti. Tako bosta 18. novembra potekala Filmski večer in debata. Delavnica izdelovanja darilnih vreč iz odpadnega tekstila bo potekala 29. novembra. V decembru bo sledil še dogodek, ko bodo predstavili sadove del preteklega leta, prav tako bodo izvedli javno tribuno o trajnostni prihodnosti območja bivše vojašnice in njenih izzivih. Na dogodek bodo povabili tudi predstavnike občine. Vsi dogodki potekajo v prostorih Rdeče Ostrige, več informacij pa je moč najti na socialnih omrežjih po in e-pošti tina@zavodo.org.

Plakat miru – upajmo si sanjati

Škofja Loka – Lions klub Škofja Loka v sodelovanju z Občino Škofja Loka in Zavodom 973 vabi na odprtje razstave Plakat miru – upajmo si sanjati. Razstava bo potekala v sklopu mednarodnega likovnega natečaja za osnovnošolce, odprtje pa bo v ponedeljek, 6. novembra, ob 18. uri v Sokolskem domu v Škofji Loki. Z likovnimi deli se bodo predstavili učenci osnovnih šol Škofja Loka-Mesto, Cvetka Golarja, Ivana Groharja, Železniki, Ivana Tavčarja Gorenja vas in Poljane. Razstava bo v galeriji Sokolskega doma na ogled do 26. novembra.

Dobrodelni koncert za prijatelje

Škofja Loka – Lions klub Škofja Loka v četrtek, 21. decembra, ob 20. uri pripravlja dobrodelni koncert, katerega izkupiček bodo namenili oškodovanim v poplavah. Potekal bo v Sokolskem domu, nastopil pa bo Rudi Bučar trio.

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE

Županov kotiček

Jesensko cvetje

Med dogodki v počastitev Tavčarjevega leta mi je doslej v spominu najbolj ostalo gostovanje gospe Milene Zupančič v Dvorcu Visoko ob predvajanju filma Cvetje v jeseni. Že prihod tja je bil zanimiv, saj sva se pripeljala sočasno in sva se seveda prijazno pozdravila, zanimalo pa jo je, kako smo zadovoljni z njo kot ambasadorko naše skupne zgodbe. Seveda sem se ji lepo zahvalil za njen prispevek, ki je res dragocen, saj se poleg vsega Milena Zupančič tudi udeležuje naših prireditev. Vedno rada poudari, kako lepo je v Poljanski dolini in da bo še prišla. Potem sva se odpravila na prizorišče. Mi je pa gospa na začetku rekla: »Bom dala intervju, potem pa moram nazaj v Ljubljano.« Vendar je potem pogledala cel film, komentirala posamezne prizore, povedala zanimivosti s snemanja filma pred pol stoletja, skratka: videl sem, da je res uživala. Po filmu smo se odpravili v dvorec in z veseljem sem ji predstavil najnovejšo zgodbo čudovitega reliefa Svete družine pri blagoslovu jedi. Presenečena je bila, da je sploh možno, da taka umetnina po dobrih sto letih spet najde prvotno mesto. Sedli smo za mizo in se še kakšno uro v pozen večer zadržali v dvorcu. Milena nam je pripovedovala zanimive zgodbe s snemanja filma. »Lepo je tukaj pri vas v Poljanski dolini,« mi je še enkrat spoštljivo rekla ob odhodu.

Milan Čadež

V Ljubljani, kjer je naš rojak deloval poklicno kot odvetnik, smo septembra na Jakopičevem sprehajališču postavili promocijsko razstavo o njegovem življenju in delu ter predstavitev dediščine, narave, športa, kulture in kulinarike Poljanske doline. Bil je res poseben dan in v uvodnem nagovoru sem poudaril, da danes Poljanska dolina spet prihaja v Ljubljano – kot pred dobrimi sto leti. Takrat je bil človek iz Poljanske doline zelo pomembna osebnost v glavnem mestu. Bil je prvi človek glavnega mesta, bil je župan. To je bil naš rojak dr. Ivan Tavčar. Pa ni bil le župan, bil je tudi poslanec. Ivan Tavčar je živel v Ljubljani, toda srce je imel v Poljanski dolini. Vedno je rad zahajal v Poljansko dolino po navdih, kakor to mnogi počnejo še danes. In potrudili se bomo, da našo dolino še bolj napolnimo s pozitivnim navdihom.

Milan Čadež, župan

Tavčarju so se poklonili z literaturo

MATEJA RANT

Gorenja vas – V avli Osnovne šole Ivana Tavčarja Gorenja vas so minuli četrtek podelili nagrade ob zaključku literarnega natečaja z naslovom Zemlja domača ni prazna beseda, ki so ga ob Tavčarjevem letu pripravili obe osnovni šoli, občina in Kulturno društvo Trata - Gorenja vas. Po besedah idejne vodje natečaja Bernarde Pin-

tar so prejeli dvanajst literarnih prispevkov, ki so jih napisali osnovnošolci iz osnovnih šol Ivana Tavčarja Gorenja vas, Poljane in Žiri ter odrasli. Diplomo za prvo mesto v kategoriji osnovnošolcev je prejela Mirjam Božnar iz Osnovne šole Poljane, med odraslimi pa je komisija diplomo za prvo mesto podelila Mariji Knafelj za pesem v poljanskem narečju Ni prazna beseda.

Diplomo in knjižno nagrado med odraslimi so podelili Mariji Knafelj. / FOTO: MATEJA RANT

Povečati število lokalnih obrokov

Z namenom, da bi razvili nove modele sodelovanja med lokalnimi ponudniki in javnimi zavodi, so sredi oktobra v Dvorcu Visoko pripravili okroglo mizo, na kateri so gostje predstavili svoja razmišljanja o lokalni hrani v javnih zavodih.

MATEJA RANT

Visoko – Okroglo mizo je pripravila Razvojna agencija Sora (RAS) skupaj s partnerji v okviru projekta Jem lokalno, jem boljše. Po besedah direktorja RAS Gašperja Kleča namreč zavedanje o pomenu lokalne hrane narašča, pri čemer so bili v veliko pomoč pri promociji lokalne hrane tudi kuharji in kuharski mojstri, ki »na novo spoznavajo 'sosedo' in sklepajo kratke dobavne verige z lokalnimi ponudniki«. Pri projektu so se zato povezali s kuharskim mojstrom Urošem Štefelinom, ki je pripravil nekaj jedi iz lokalnih sestavin, primernih za umestitev na jedilnike vrtcev, šol in domov za starostnike. Najprej so po besedah Kleča naredili analizo, kolikšni so sploh obstoječi potenciali lokalne oskrbe. »Na Škofjeloškem je deset tisoč hektarov primernih zemljišč, od tega je tisoč hektarov njivskih površin, prevladuje pa reja go-

V Dvorcu Visoko so pripravili okroglo mizo o lokalno pridelani hrani v javnih zavodih.

/ FOTO: GORAZD KAVČIČ

veda.« Zelo močno so razvite tudi dopolnilne dejavnosti, 190 kmetij ima registriranih več kot desetsto dopolnilnih dejavnosti. »Tu je velik potencial za dodano vrednost pri kmetijskih proizvodih.« A ključno je povezovanje, je poudaril Kleč in dodal, da imajo javni zavodi že zdaj možnost lokalne ponudnike prek določenih sklopov vključevati v sistem javnega naročanja.

Vodja šolske prehrane v Osnovni šoli Gorje Asja Sodja je poudarila, da se pred dvajsetimi leti, ko je prevzela sedanje delovno mesto, o lokalni hrani ni veliko govorilo. Tako so najprej opravili raziskavo trga, kaj bi sploh lahko dobili pri lokalnih ponudnikih. »To so bila jabolka, med in mlečni izdelki, potem pa se je že zaključilo.« Danes njihova šola predstavlja primer dobre prakse povezovanja z lokalnimi ponudniki. Bližnji kmetje jim namreč dobavljajo krompir, sezonsko sadje, mleko in mlečne izdelke, jajca ... Kot je opozorila, pa je bilo potrebno veliko truda, da so lokalno pridelano hrano prek javnih naročil spravili v šolo. Na to je opozorila tudi Mateja Volčič s kmetije pr' Janež. »Ni težava v tem, da bi bili kmetje količinsko omejeni, ampak kako naše izdelke čim večkrat uvrstiti na jedilnike javnih zavodov.« Prepričana je, da bi morali skupaj prepričati odgovorne, da se za prehrano v

javnih zavodih nameni več denarja, obenem pa bi bilo treba v javnih razpisih omogočiti večji odstotek lokalne hrane, ki zdaj znaša 20 odstotkov. Lokalna hrana je namreč bolj zdrava hrana, je poudarila strokovnjakinja za zdravo prehranjevanje in klinična dietetičarka Andreja Širca Čampa. »Lokalna hrana ima krajšo pot od zemlje do mize in s tem višjo biološko in hranilno vrednost.« Lokalna hrana pa ni samo bolj kakovostna, je poudarila, ampak se na ta način lahko v javnih zavodih izognejo tudi odvečni embalaži. Podžupan Občine Gorenja vas - Poljane Anton Debeljak je ob tem opozoril, da je kakovostna lokalno pridelana hrana dražja, v vrtcih in šolah pa so omejeni z najvišjo določeno ceno malice. »Zato bo treba to urediti tudi na zakonski ravni,« je predlagal. Ob tem pa se zaveda, da je treba tudi otroke naučiti, da izberejo domačo hrano, sploh če je niso navajeni od doma.

Uroš Štefelin je predstavil jedi iz lokalnih sestavin, primernih za umestitev na jedilnike vrtcev, šol in domov za starostnike. / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Proračun skozi prvo sito

Občinski svetniki so na oktobrski seji obravnavali tudi prvi predlog proračuna za prihodnje leto, ki je ta čas v enomesečni javni obravnavi.

MATEJA RANT

Gorenja vas – V proračunu načrtujejo za 14,4 milijona evrov odhodkov, od tega bodo za investicije namenili 6,6 milijona evrov oziroma slabih 46 odstotkov proračuna, je pojasnila Katarina Dolenc, ki je na občini pristojna za proračun in finance. Prihodkov naj bi se nabralo za 13,4 milijona evrov, največ iz naslova dohodnine, in sicer 7,4 milijona evrov.

Med transfernimi prihodki iz državnega proračuna največ pričakujejo za investicije, in sicer naj bi prejeli 574 tisoč evrov. Za novo turistično atrakcijo v občini, modelni park Gorenja vas – Mali Velikan, bo ministrstvo za gospodarstvo, turizem in šport namenilo 232 tisoč evrov, 213 tisoč naj bi prejeli za sanacijo plazov Smolčno-Poljane-Gabrška Gora od ministrstva za naravne vire in prostor, 108 tisoč evrov naj bi jim ministrstvo

za zdravje namenilo za ureditev novih ambulant družinske medicine v zdravstvenem domu v Gorenji vasi; 957 tisoč evrov naj bi prejeli še za uravnoveženost in razvitost občin. Na milijon evrov so okvirno ocenili sredstva za odpravo posledic naravnih nesreč in drugih izrednih dogodkov. Računajo še na 445 tisoč evrov Eko sklada za gradnjo kulturnega doma v Poljanah. Za kulturni dom v Poljanah so sicer v proračunu za prihodnje

leto skupaj namenili 1,5 milijona evrov, med večjimi investicijami pa je Katarina Dolenc omenila še: vodovod Kopačnica in Gorenje Brdo v višini milijon evrov in modelni park Gorenja vas – Mali Velikan (353 tisoč evrov). Med tekočimi odhodki in transferji pa bodo največ namenili za dnevno varstvo in vzgojo, in sicer 1,6 milijona evrov, za prevoze otrok 579 tisoč evrov in za zimsko službo 558 tisoč evrov.

OBČINA GORENJA VAS - POLJANE

Odprli vrata podjetja

V Marmorju Hotavlje so drugo leto zapored v svoje prostore povabili učence in dijake ter njihove starše, da bi jim predstavili raznolike poklice, ki jih zaposleni opravljajo v podjetju.

MATEJA RANT

Hotavlje – Na dnevu odprtih vrat se je zbralo okrog sto učencev in dijakov ter njihovih staršev, ki so lahko izvedeli, katere poklicne profile zaposlujejo v podjetju Marmor Hotavlje, predstavili so jim tudi projekte, ki jih izvajajo po svetu, pa tudi to, kako nastajajo izdelki in katera znanja potrebujejo njihovi zaposleni. Kot je poudarila vodja ključnih strank Helena Selak, se podjetje ponaša s tristoletno tradicijo obdelave kamna. Ta čas so vodilno kamnoseško podjetje na svetu, ki se ukvarja s celostno rešitvijo: od ideje do izvedbe. Leta 2019 so jim podelili naziv kralji kamene dobe.

Pri iskanju novih sodelavcev, je poudarila Helena Selak, so jim pomembne predvsem odgovornost do dela, delovne navade ter pripravljenost za učenje in spoznavanja novih stvari. Vsakemu novemu sodelavcu ne glede na izobrazbo in starost dodelijo mentorja, ki ga uči in spremlja ter skrbi za njegov razvoj. Svoja delovna mesta so mladim predstavili vodja projektov Boštjan Reberšek, Martin Jenko iz oddelka kalkulacij, logist Luka Kanc, vodja tehnologije Luka Romih, vodja strojne delavnice Jurij Markelj, kamnosek Ar-

Na dnevu odprtih vrat so mladim in njihovim staršem predstavili podjetje s tristoletno tradicijo obdelave kamna. / FOTO: TINA DOKL

nes Dženan, Domen Kolman iz oddelka montaže, serviser Boštjan Reberšek in Mojca Čerpnjak iz marketinga. Na ta način so pokazali, da je v izdelavo posameznega izdelka vključenih veliko različnih poklicnih profilov – od arhitektov do vodij projektov, strojnikov, gradbenikov in kamnosekov, v podjetju zaposlujejo tudi strojne operaterje, kalkulante, koordinatorje, tehnične risarje, ekonomiste in logiste. Kot

so poudarili zaposleni, težaškega dela v podjetju praktično ni več, saj veliko dela opravijo stroji. Marmor Hotavlje po besedah Helene Selak nudi edinstvene priložnosti in je dokaz, da gradbenik ne dela samo na gradbišču, ampak je lahko vodja projektov, tehnolog, potuje po svetu, se srečuje s svetovnimi oblikovalci, arhitekti, kupci in investitorji. Delajo s številnimi znanimi osebnostmi, kot so Victoria

Swarovski, Max Verstappen, papež Francišek in drugi. Po besedah vodje kadrovske službe Klare Baran Babnik imajo zaposleni možnost prehajanja med delovnimi mesti ter na ta način sledijo svojim željam in ambicijam. Timski duh v podjetju pa krepijo s številnimi družabnimi dogodki in zanimivimi dejavnostmi. Mladim so ob tem predstavili tudi možnosti štipendiranja, vajeništva in študentskega dela.

Podelili bodo pet občinskih priznanj

Občinski svetniki so na oktobrski seji potrdili tudi predlog občinskih priznanj za letošnje leto. Podelili bodo pet priznanj, med drugim naziv častne občanke Emi Klinec.

MATEJA RANT

Gorenja vas, Poljane – Po besedah predsednice občinske komisije za priznanja Tadeje Šubic so imeli letos zanimivo nalogo prav zaradi predloga za častno občanko. Tudi člani komisije, tako kot na seji nekateri svetniki, so imeli namreč pomisleke predvsem zaradi mladosti Eme Klinec.

Na koncu so vendarle sprejeli odločitev, da si kljub mladosti zasluži najvišje občinsko priznanje. »Ne moremo tehtati morebitnih prihodnjih uspehov in mladosti, saj je dane možnosti izkoristila v polni meri in kot prva ženska preskočila magično mejo dvesto metrov. To je bilo prvič in edinkrat,« je utemeljitev komisije predstavila Tadeja Šubic. Prav zaradi dejstva, da je šlo za enkratni športni dosežek, se

torej niso odločili za načelo postopnosti, po katerem se nekomu najprej podeli bronasto priznanje. Tudi po mnenju večine občinskih svetnikov in župana Milana Čadeža si Ema Klinec zasluži naziv častne občanke. »To je priznanje za prvo žensko, ki je poletela čez dvesto metrov, nobene več ne bo. Še premalo smo ponosni na to,« je poudaril župan.

Ob tem pa bodo podelili še štiri bronasta priznanja: Alešu Hrenu za uspehe in promocijo cestnega kolesarstva, Gasilskemu poveljstvu občine za uspešno usklajevanje aktivnosti v občini ob poplavih, Kulturnemu društvu dr. Ivan Tavčar Poljane za izvedbo kulturnih dogodkov v Tavčarjevem letu in Turističnemu društvu Stari vrh za izvedbo sklopa dogodkov pod naslovom 50 pomladi filma Cvetje v jeseni.

Še odpravljajo posledice poplav in plazov

MATEJA RANT

Gorenja vas - Poljane – Porušilni avgustovski ujmi zaradi velikega obsega škode na več območjih v občini še vedno interventno odpravljajo posledice plazov in poplav. Kot so poudarili na občini, so bile namreč razsežnosti poškodovanih območij zelo velike.

V Delnicah tako še vedno obnavljajo cesto, ki jo je na nekaterih mestih odnesel hudournik, v Podobnem pa načrtujejo še izvedbo obrežnega varovanja. Potekajo priprave na vzpostavitev mostu na cesti Volča-Podobeno, za projekt sanacije plazov na cesti v Zakobiljek pa čakajo le še izvajalca. Na Volči sanirajo več plazov, od tega dva na velikih globinah. V Poljanah

so zgradili oporna zidova ob cesti oziroma ob Ločivnici. V naselju Predmost je še vedno brez dostopa nekaj stanovanjskih hiš, v Smolndnem pa izvajajo sanacijo globinskega plazov na glavni cesti. Na Muravah obnavljajo povsem uničeno cestišče proti Podvrhu, v Srednji vasi potekajo dela na osrednjem plazu, opravili so najnujnejša popravila ceste proti Žabji vasi. V Gorenji vasi ta čas gradijo oporne zidove na cesti Trata-Grapa, začela se je tudi sanacija obsežnih plazov na cesti Gorenja vas-Hlavče Njive, kjer je poškodovan tudi večji del cestišča. Sanirajo še večji plaz v Volaki, poteka tudi obnova cest Slajka-Sleme-Stara Oselica in Sovodenj-Javorjev Dol, kjer je več kot kilometer ceste popolnoma uničene.

Dragocena najdba

Desetletni Metod Tavčar je pri spravi sena na tleh opazil predmet, za katerega je domneval, da je del delovnega stroja. Izkazalo se je, da gre za zapestnico iz rimskega obdobja.

MATEJA RANT

Gorenja vas – Najdbo je najprej pokazal svojemu staremu očetu Miranu Tavčarju, ki je takoj vedel, da ne gre za navadno zapestnico, zato sta jo skupaj odnesla do restavradorjev Jožeta Tavčarja in Zdenke Kramar, ki je poskrbela tudi za ustrezno konserviranje. V hrambo so jo nato zaupali Miranu Tavčarju. Po besedah župana Milana Čadeža, ki je prav tako navdušen nad najdbo, saj dokazuje poseljenost teh krajev že pred 1600 leti, pa bodo naredili tudi repliko zapestnice in jo razstavili na vidnem mestu v prostorih občine skupaj s fotografijo najditelja Metoda Tavčarja. Tudi arheologinja Mija Ogrin je poudarila, da sicer na območju, kjer je bila zapestnica, ni nobenega evidentiranega arheološkega najdišča, omenjena najdba pa dokazuje, da so bili tamkajšnji hribi poseljeni v 4.

Metod Tavčar s svojo najdbo / FOTO: GORAZD KAVČIČ

stoletju oziroma pozni antiki. »Dobro ohranjena zapestnica v premeru meri približno 5,3 centimetra in je izdelana iz brona. Zapestnica ni sklenjena, temveč se zaključuje z dvema zoženi-

ma koncema. Na zunanji strani je okrašena z ornamentom pikic v kombinaciji krožcev s piko, ki sestavljajo linije različnih oblik. Na osrednjem delu zapestnice je okras sestavljen iz snopa

štirih navpičnih linij pikic, od katerih se na obe strani širi simetrični okras v obliki trikotnika. Zapolnjen je z lepo razporejenimi pikicami in krožci s piko. Nato se spet ponovi okras štirih navpičnih linij iz pik,« je razložila Mija Ogrin in dodala, da je simbolični okras krožec s piko, ki se pojavlja na zapestnicah, značilen za staroselsko prebivalstvo v pozni antiki. Najdena zapestnica je po njenih besedah velikega pomena tako za vas Čabrače kot celotno Poljansko dolino, saj je dokaz prisotnosti staroselskega prebivalstva v 4. stoletju po Kr., na pragu nemirnega obdobja preseljevanja ljudstev. Na podlagi arheološke najdbe lahko sklepajo, je še dodala, da je staroselsko prebivalstvo v nekoliko odmaknjenih, višje ležečih predelih z ugodno sončno lego tudi dokaj varno preživel. Domneva, da se je zapestnica v zemlji znašla kot grobni dodatek.

Valentinov pohod

Stari vrh – Turistično društvo Stari vrh jutri, 31. oktobra, pripravlja še zadnji letošnji pohod v sklopu sedmih vodenih pohodov, in sicer Pohod po Valentinovi poti. Zbor za pohodnike je ob 9. uri na spodnji postaji šestsedežnice smučišča Stari vrh. Pohod je primeren za celotno družino in je z vsemi postanki dolg približno pet ur. »Po jesensko obarvanih gozdovih se bomo ob smučišču podali do vrha šestsedežnice, do kočice na Starem vrhu. Od tam pa se bomo mimo cerkve v Četeni Ravnih in skozi vas vrnili proti izhodišču,« so pot opisali v društvu in dodali, da bodo med potjo obiskali tudi Jejarjevo domačijo, kjer so letos počastili petdeset let filma Cvetje v jeseni, ki je bil posnet v teh krajih, in cerkev svetega Valentina na Jarčem Brdu. Druženje bodo zaključili s podelitvijo nagrad stalnim pohodnikom.

OBČINA ŽELEZNIKI

Županov kotiček

Čas je za konkretne ukrepe

Spoštovane bralke in bralci Loškega glasa, skoraj tri mesece je že od vremenske ujme, ki je marsikomu na Škofjeloškem povzročila veliko gmotno škodo. V Železnikih smo jo tokrat odnesli nekoliko bolj kot sosednji občini, a to ne pomeni, da niso občanke in občani prav tako zaskrbljenostjo opazovali naraščanja voda in proženja plazov. Spomin na leto 2007 je še kako živ.

Poplave so občino Železnike prizadele že v letu 1990. Že takrat je stroka opozarjala na možnost hudih poplav. V letu 1993 so bile opravljene prve študije, analize, ponujene tudi prve rešitve. Žal pa se do leta 2007, ko so Železniki prizadele uničujoče poplave, ki so terjale tudi človeška življenja, ni zgodilo prav veliko. V letu 2010 je bil sprejet državni načrt za poplavno varnost porečja reke Sore. Kar nekaj let kasneje, v letu 2022, pa se je končno začela tudi gradnja protipoplavnih ukrepov na porečju Selške Sore. Postopki so, kot je, verjamem, jasno vsakemu, ki si prebere zgornjo časovnico, absolutno predolgi.

Na to sem opozoril tudi odločevalce na nedavnem posvetu v Državnem svetu Republike Slovenije. Na posvetu »Zadrževanje voda in pregrade – pomemben gradnik okolja in družbe« sem predstavil potek gradnje protipoplavnih ukrepov v Železnikih, katerih ključni ukrepi so povečanje pretočnosti reke Selške Sore (brez nasipov, visokovodnih zidov in z ohranjanjem odprte povezave zaledja z vodo) in gradnja zadrževalnika pod Sušo. Z zadrževalnikom se bo lahko zadržalo več kot milijon kubičnih metrov vode, kar bo pozitivno vplivalo na Soro vse do Škofje Loke. Že vgrajena lovilnika sta svojo vlogo odigrala že v mesecu avgustu.

Gre za obsežen projekt, enega največjih v zgodovini občine. Od leta 2007 pa do danes je bilo zgrajenih kar 59 zaplavnih pregrad, pred-

Marko Gasser

vsem v gornjih tokih hudournikov, kjer je delovanje najintenzivnejše. S tem se je regulirala Selška Sora in njeni pritoki, s tem pa je in se bo povečala možnost ubranitve pred posledicami večje povodnji. Gre za izjemno pomembne preventivne ukrepe, ki pa sami po sebi ne bodo dovolj. Pomembno vlogo bo odigralo tudi vzdrževanje in čiščenje novih pregrad in vodotokov.

Žal je vzdrževanje vodne infrastrukture trenutno v rokah države. Smiselno bi bilo, da se ta naloga prenese na občine, država pa naj za nove naloge občin zagotovi financiranje. Nesmotno je pričakovati, da bo državna direkcija s 150 zaposlenimi lahko spremljala stanje vodotokov in pregrad po celotni Sloveniji. Že nekaj dni pred napovedanimi ujami v juliju in avgustu smo tako s koncesionari kot na lastno pest čistili hudournike in poplavne pregrade po celotni občini. O tem so pričali kupi naplavin na regionalnih in lokalnih cestah, ki so jih stroji odložili čez noč. Marsikje smo čistili samoinicativno, brez soglasja države.

Žal so državni mlini pogosto prepočasni, kar pričajo številni podobni dogodki. Leta opozarjanj ne prinesejo želenih rezultatov, dokler ni, žal, prepozno. Čas za opozarjanje je minil. Prišel je čas za konkretne ukrepe.

Vsem bralkam in bralcem želim mirno in prijetno jesen!

Marko Gasser, župan

Prihaja nova zobozdravnica koncesionarka

Železniki – Zobozdravnica Marija Ujević Šalković je zaradi izgube koncesije pred kratkim nehala delati v Železnikih. Občina ji je koncesijo podelila na razpisu leta 2020, a je bila kasneje neizbrana kandidatka uspešna s pritožbo na upravno sodišče, in sicer zaradi nepravilnega priznavanja delovnih izkušenj kandidatov. Občina je tako na podlagi sodbe upravne sodišča pred kratkim izdala odločbo o podelitvi koncesije drugi zobozdravnici – Jani Bregar, ki naj bi v Železnikih začela delati v začetku novega leta. Ko bo znan točen datum prihoda nove koncesionarke, bo pacient, ki jih je doslej obravnavala dr. Ujević Šalkovićeva, ZZS obvestil o možnosti izbire nove zobozdravnice. Do tedaj naj se pacienti z nujnimi primeri obrnejo na dežurno zobozdravstveno ambulante.

Predstavili reševalce

Ob mesecu požarne varnosti so se v Železnikih predstavile reševalno-intervencijske službe: gasilci, gorski reševalci, vodniki reševalnih psov, policisti, prvi posredovalci ...

ANA ŠUBIC

Železniki – Ob oktobru, mesecu požarne varnosti, je Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Občine Železniki pri športni dvorani v Železnikih pripravil predstavitev reševalno-intervencijskih služb s prikazom reševalnih akcij. Kot je dejal predsednik sveta Boštjan Gartnar, občani večinoma poznajo gasilce in policijo, nekateri tudi nujno medicinsko pomoč (NMP), zato so se odločili, da jim poleg omenjenih predstavijo še druge intervencijske službe: gorske reševalce, kinologe, prve posredovalce, redarstvo ... Odziv obiskovalcev je bil velik. »Med njimi so bile vse generacije, tudi najmlajši. Prva izvedba je lepo uspela. Upamo, da bo tudi v prihodnjih letih motivacija za izvedbo takšnih predstavitev,« je dejal Gartnar.

Ob prometni nesreči ustavimo in pomagamo

Veliko pozornosti je pritegnila vaja reševanja ob prometni nesreči, v kateri sta bila po scenariju ponesrečena oseba na skiroju in voznik avtomobila, ki je med vo-

Prikazali so tudi postopke oživljanja. / FOTO: SIMON BENEDIČIČ

Prikaz reševanja voznika, ukleščene v vozilu / FOTO: SIMON BENEDIČIČ

žnjo uporabljal telefon. Reševanje so prikazali gasilci PGD Škofja Loka, ki ima koncesijo za posredovanje ob prometnih nesrečah na Selškem. Voznik, v katerega se je vživel železnikarski podžupan Janez Habjan, je ostal ukleščen v vozilu. Gasilci so v tehničnem posredovanju avto razrezali, da so voznika potegnili na nosila. Miha Trček iz PGD Škofja Loka je opozoril, da je največja napaka, ki jo lahko na-

redimo, ko naletimo na nesrečo, da peljemo mimo, misleč, da bo že nekdo pomagal. Treba se je ustaviti in pomagati. Ob klicu na 112 je treba med drugim navesti število ponesrečenih. »Če je oseba ukleščena, ji posameznik ne more kaj dosti pomagati, veliko pa je že, da je ob njej in se z njo pogovarja. To daje poškodovanemu motivacijo,« je dejal Trček. Gasilci PGD Železniki so poleg vozil in opreme prikazali gašenje kuhinjskega požara. Če se vžge olje na ponvi, ga nikakor ne gasimo z vodo, saj pride do velike nesreče, temveč je treba ponev pokriti s pokrovko ali vlažno krpo, je opozoril poveljnik Erazem Podobnik. Prikazali so tudi gašenje z ročnimi gasilnimi aparati, otroci pa so se lahko preizkusili v gašenju z vedrovko.

Vsaka sekunda šteje

Železnikarski gasilci so s seboj imeli tudi prve posredovalke, ki so v sodelovanju z ekipo NMP Škofja Loka pri-

kazovale postopke oživljanja. »Če pride do hujšega stanja, kot je srčni zastoj, smo klicani istočasno z NMP in tu je pomemben čas – vsaka sekunda šteje. Mi smo lahko na kraju 10, 15 minut pred ekipo NMP iz Škofje Loke – in to pomeni, da lahko nekemu rešimo življenje,« je dejal Podobnik. Obiskovalci so si ogledali tudi reševalno vozilo in opremo NMP, Gorska reševalna služba Škofja Loka je prikazala, kako imobilizirati ponesrečenca in ga pripraviti za helikopterski prevoz, Klub vodnikov reševalnih psov Kranj pa je predstavitev popestril z demonstracijo s psom. Svoje delo in opremo so predstavili tudi policisti Policijske postaje Škofja Loka ter medobčinsko redarstvo občin Bled, Bohinj in Železniki. »Predstavili smo naša pooblastila: od nadziranja mirujočega prometa do uporabe varnostnega pasu in telefona med vožnjo ter merjenja hitrosti,« je povedal redar Aleksander Valant.

Aktivne počitnice

V času počitnic je bazen v Železnikih za otroke do šestega leta brezplačen.

ANA ŠUBIC

Železniki – V Železnikih so različne možnosti za aktivno preživljanje prostega časa, tudi v teh dneh, ko so jesenske počitnice. »Javni zavod Ratitovec (JZR) poleg kulture, turizma in mladinske dejavnosti pokriva še športne aktivnosti ter skrbi za vzdrževanje objektov v lasti Občine Železniki, ki nudijo občanom, še zlasti otrokom, številne možnosti za druženje, rekreacijo in aktiven odklop,« je poudarila direktorica JZR Andreja Ravnihar Megušar. Želi si, da bi

V Mladinskem centru Železniki bo danes, 30. oktobra, ob 17. uri delavnica za otroke Po čarovniške buče. / FOTO: ARHIV JZR

bili športna dvorana, bazen in savne dostopni vsakomur. »Družinam omogočamo, da se odlepijo od ekrana, izstopijo iz cone udobja in poskrbijo za svoje gibanje.« V počitniškem tednu bodo bazen izjemoma odprli tudi danes, v ponedeljek, 30. oktobra, nato pa bo razen 1. novembra odprt vse dni do 5. novembra od 11. do 21. ure. Za otroke do 6. leta starosti je bazen brezplačen. Odprte bodo tudi savne, v katerih ta teden nudijo 15-odstotni popust. V mladinskem centru bo danes, 30. oktobra, ob 17. uri delavnica za otroke Po čarovniške buče, odrasle pa vabijo jutri ob 18. uri na zabavo z gostovanjem glasbene skupine v bifeju na bazenu. Več informacij: www.jzr.si in FB Selška dolina – Svet pod Ratitovcem.

OBČINA ŽELEZNIKI

Poklon gasilcem

V Muzeju Železniki imajo že 45 let tudi gasilsko zbirko. Nedavno so jo dopolnili z novim gradivom.

ANA ŠUBIC

Železniki – Gasilska zbirka je v Muzeju Železniki na ogled od konca sedemdesetih let 20. stoletja, letos pa so jo dopolnili in jo v začetku oktobra ob Dnevh evropske kulturne dediščine predstavili javnosti. Obstoječe gradivo so dopolnili z novimi predmeti, podatki in fotografijami. Avtorica zbirke Gasilstvo v Selški dolini, kustosinja Katja Mohorič Bonča, je ob odprtju poudarila, da spadajo gasilska društva med najpomembnejše organizacije, ki pomagajo ob katastrofah, nepogrešljiva so tudi pri izvedbi družabnih, športnih in drugih dogodkov, prav tako so eden od nosilcev kulturnega in družabnega življenja. »Naj bo ta zbirka prispevek lokalni skupnosti in gasilcem, da pokažemo, kako pomembni so.« Pred ustanovitvijo gasilskih organizacij so bili za zagotavljanje požarne varnosti tudi v Železnikih zelo pomembni nočni čuvaji. Kako so ti nekoč vsako polno uro zapeli in s pesmijo pomirili ljudi, je na odprtju zbirke pokazal domačin Franc Tušek. Pogosti požari so botrovali nastanku gasilskih organizacij, usposobljenih za gašenje. V občini Železniki je sedem prostovoljnih gasilskih društev (PGD). Prvo je bilo leta 1897 ustanovljeno v Selcih, leto kasneje v Železnikih,

Dopolnjeno gasilsko zbirko je zasnovala kustosinja Katja Mohorič Bonča. / FOTO: SIMON BENEDIČIČ

leta 1906 v Sorici, 1926 na Rudnem, 1938 na Zalem Logu, 1987 v Davči, najmlajše pa je leta 2002 ustanovljeno društvo v Dražgošah. V zbirki so PGD-ji predstavljeni z gasilskimi domovi, ki so po besedah kustosinje srca in osrednji prostori društev, prav tako pa izstopajo arhitekturni elementi, običajno v središču krajev. Poleg letošnjih fotografij vseh gasilskih domov so prikazane tudi stare fotografije nekaterih domov. Med novimi predmeti je Katja Mohorič Bonča posebej omenila spominsko knjižico ob zbiranju finančnih prispevkov za motorno brizgal-

no PGD Železniki iz leta 1938. Slednje imajo v muzeju že 45 let, knjižico pa jim je predlani podarila gospa, katere predniki so bili med ustanovnimi člani PGD Železniki. V knjižico so se donatorji podpisali, pritisnili žig in vpisali darovani znesek, zanimiva pa je, ker so v njej navedeni tudi posamezniki in organizacije, ki so bili med vojnoma ključni v družabnem in gospodarskem življenju v Železnikih. V zbirki so ohranili prvo motorno brizgalno na Selškem iz leta 1928; imeli so jo v PGD Rudno. Kustosinja je omenila tudi prvi prapor PGD Železniki, ki so si ga

omislili leta 1958, ob 60-letnici društva. »Za razliko od drugih predmetov ta ni v lasti muzejskega društva. Še vedno je v lasti PGD Železniki, pri nas pa je v hrambi.« Videti je možno svečano gasilsko uniformo PGD Železniki iz 50. let, gasilske čelade, odlikovanja in častne diplome, gasilske cevi vključno s platnenimi, ročnike, brizgalne šobe, gasilske sekire, alarmni trobenti, klin in karabin, ki sta sodila v opremo za plezalce ... Odprtju je sledila še gasilska vaja reševanja iz muzeja, ki so jo ob mesecu požarne varnosti izvedli gasilci iz Železnikov in Selc.

Razstava ob jubileju

Škofjeloški filatelisti so pripravili razstavo ob 1050-letnici Selc. Priložnostni poštni žig ob jubileju kraja bo na pošti v Selcih še do 6. novembra.

ANA ŠUBIC

Selca – Krekov dom v Selcih je minuli teden gostil filatelistično razstavo v počastitev 1050-letnice prve pisne omembe Selc v darilni listini cesarja Otona II. freisinškemu škofu Abrahamu iz leta 973. Razstavo znamk in drugega filatelističnega gradiva so pripravili v Filatelističnem društvu (FD) Lovro Košir Škofja Loka; kot je pojasnil predsednik Srečko Beričič, na pobudo njihovega člana Franceta Benedika iz Selc in v sodelovanju s predsednikom Kulturnega društva (KD) dr. Janez Evangelist Krek Selca Gregorjem Gartnerjem. Na razstavi so predstavili priložnostne filatelistične izdaje, kot so bilteni, pisemski ovitki, ilustrirane poštne dopisnice in poštne žige, ki so bili izdani na poštah Škofja Loka, Železniki, Selca, Gorenja

vas, Poljane in Žiri od leta 1956, ko so loški filatelisti pripravili prvo razstavo, vse do danes. Na ogled so bile razglednice Škofje Loke iz vseh državotvornih obdobj od avstro-ogrske monarhije dalje, pa tudi stare razgle-

dnice z motivi iz občine Železniki – od mogočnega plavža do Litostrojske kočice na Soriški planini in Dražgoš ... Ob razstavi so filatelisti v sodelovanju s KD in Pošto Slovenije izdali razglednici

Selc, osebno poštno znamko z likom škofa Abrahama, spominsko pisemsko ovojnico z dotiskano darilno listino ter priložnostni poštni žig z napisom Selca že 1050 let in prikazom detajla iz brižinskih spomenikov. Žig bo na razpolago do 6. novembra na Pošti Selca. Člani FD Lovro Košir bodo s filatelistično razstavo počastili tudi 1050-letnico Škofje Loke. Razstavo bodo postavili 13. novembra v Sokolskem domu.

Predsednika KD dr. Janez Evangelist Krek Gregor Gartner (levo) in FD Lovro Košir Škofja Loka Srečko Beričič (desno) s članom Francetom Benedikom / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Na orientaciji rekordna udeležba

Soriška planina – Drugo nedeljo v oktobru so taborniki Rode zelene sreče Železniki priredili Občinsko orientacijo, že 21. po vrsti, tokrat na Soriški planini. Udeležba je bila rekordna, saj se je tekmovanja na čudovit jesenski dan udeležilo kar 28 ekip z več kot 160 tekmovalci. S kompasi in zemljevidi so se podali na 12 kilometrov dolgo traso ter se preizkusili v orientiranju v naravi in opravljanju različnih nalog: od iskanja ranjenca v naravi, prve pomoči do reševanja kvizov. Končni rezultat je bil odvisen od uspešnosti reševanja nalog, hitrosti ekipe in števila najdenih kontrolnih točk. Najbolje so odrezali Jakati, drugi so bili Pašavci, na tretje mesto pa se je uvrstila ekipa Debeli Jazbec. Železnikarski taborniki so te dni že na jesenovanju; odpravili so se v Smlednik.

Prvovrščena ekipa Jakati / FOTO: LUKA KAVČIČ

Priznanja turističnim delavcem

Bled – Na 52. srečanju gorenjskih turističnih delavcev, ki je sredi oktobra potekalo na Bledu, je Gorenjska turistična zveza podelila števila priznanja, nekaj pa jih je romalo tudi v Selško dolino. Turistično društvo (TD) Železniki je prejelo priznanje za 60 let delovanja. Njegova glavna skrb je ohranjanje klekljarske tradicije, poleg Čipkarskih dnevov pa prirejajo še druge dogodke. Priznanja so podelili tudi dolgoletnim članom TD, med drugim vodji klekljarske sekcije v TD Železniki Viti Dolenc, članu TD Davča Niku Peternelju, ki je vsako leto aktiven pri Dnevu teric, in predsednici Kulturnega in turističnega društva Zali Log Klavdiji Škulj. Na Škofjeloško je šlo še eno od priznanj za najlepše gorenjske nageljne, in sicer Anki Vodnik iz Gorenje Žetina.

Nova slikarska razstava in Železne niti

Železniki – Muzejsko društvo (MD) Železniki vabi na slikarsko razstavo Puštuci u Železnikih, ki jo bodo v galeriji Muzeja Železniki odprli v petek, 3. novembra, ob 18. uri, nato pa bo na ogled do 1. decembra v delovnem času muzeja. Svoja dela bo predstavilo okoli 10 razstavljalcev iz Puštala in okolice. MD vabi še na predstavitev 20. številke zbornika za Selško dolino Železne niti, ki bo v petek, 24. novembra, ob 19. uri v kulturnem domu v Železnikih.

Ponovitvi igre Trije muzicirji

Selca, Sorica – Otroška gledališka skupina Jap'čki pri Kulturnem društvu dr. Janez Ev. Krek Selca vabi na ponovitvi igre Trije muzicirji. V soboto, 11. novembra, ob 19. uri jo bodo uprizorili v Sorici v dvorani pri gostišču Macesen, dan kasneje ob 17. uri pa še v kulturnem domu v Selcih. Igra je primerna za vse starosti, vstop bo prost.

Po poteh freisinških škofov

Selca – V Krekovi dvorani v župnišču v Selcih bo v soboto, 25. novembra, ob 20. uri 17. Krekov večer z naslovom Po poteh freisinških škofov. Obeta se predavanje Jureta Ferlana s predstavitev romana, ki ga ob 1050-letnici daritve loškega ozemlja škofiji Freising pripravlja Dekanija Škofja Loka. Aprila prihodnje leto bodo romali po zgodovinskih poteh, povezanih s tukajšnjimi kraji: v Freising, Köln, Aachen, Trier in Augsburg.

Za participativni proračun 25 predlogov

Železniki – Občina Železniki načrtuje participativni proračun za prihodnje leto, tretji doslej in znova v višini 74 tisoč evrov. Ob javnem pozivu so občani podali 25 predlogov. Komisija bo ocenila, kateri predlagani projekti so primerni za izvedbo, in jih bo uvrstila v glasovanje občanov, ki bo potekalo predvidoma med 27. novembrom in 1. decembrom na spletni strani občine. Izvedeni bodo projekti z največ prjetimi glasovi na posameznem območju.

OBČINA ŽIRI

Županov kotiček

Narava močnejša od človeka

Za nami je že prva jesenska seja občinskega sveta. Za obravnavo se je nabralo kar nekaj gradiva. Poleg tega, da smo v zadnjih mesecih še intenzivno odpravljali posledice poplav, smo se aktivno ukvarjali tudi z drugim. V naši občini smo večino cest sanirali. Res, da ni še povsod asfaltna površina, kot je bila včasih, pa vendar so ceste urejene in jih lahko vsi varno uporabljamo. Narejeni so tudi nekateri oporni zidovi, popravljani in postavljeni so vsi mostovi. Vreme nam je bilo zelo naklonjeno, tako da smo lahko z izvajalci delali po cele dneve in vse dni v tednu. Tudi ekipe Direkcije RS za vode so svoje delo v Žireh ves čas opravljale. Vem, da posamezniki z narejenimi še niste povsem zadovoljni, vendar narava je močnejša od človeka in v zelo kratkem času naredi mnogo več kot najboljši stroji v daljšem obdobju. Posledice poplav se bodo v naravi občutile še leta, prav tako pa tudi v občinskem proračunu.

Verjetno imate občutek, da se v zadnjem času pogovarjamo samo o poplavih, vendar zagotavljam vam, da še zdaleč ni tako. Prejeli smo še zadnje soglasje državnih organov za sprejem težko pričakovanega občinskega prostorskega načrta, ki se je pripravljalo od leta 2017. Kar nekaj volje, obiskov in klicev v Ljubljano je bilo potrebnih, vendar uspelo nam je in tega sem še posebno vesel. S sprejemom bodo dane podlage za nadaljnje načrtovanje obvoznice od Ledinice do Sela, medtem ko je bila za projektno dokumentacijo za gradnjo na odseku od športne dvorane do Ledinice letos že podpisana pogodba. Omogočena bo tudi gradnja

Verjetno imate občutek, da se v zadnjem času pogovarjamo samo o poplavih, vendar zagotavljam vam, da še zdaleč ni tako.

nekaterih težko pričakovanih zasebnih objektov. Sam bi si sicer želel, da bi bilo v prostorski plan uvrščenih več dodatnih zemljišč za gradnjo individualnih objektov. Zato obljubljam, da bomo že v prihodnjem letu pristopili k pripravi novega prostorskega načrta ter poskušali zagotoviti, da bodo mladi lažje reševali svoj stanovanjski problem.

Na seji smo obravnavali tudi predlog občinskega proračuna za prihodnje leto. Kljub temu da bomo morali varčevati in ravnati gospodarno

Franci Kranjc / FOTO: TINA DOKL

kot še nikoli doslej, da bomo uredili vse ceste in protipoplavno zaščitili še nekatera zemljišča, nam je uspelo v program uvrstiti nekaj prepotrebni investicij. Nadaljevali bomo gradnjo ceste v Osojnici. Občina je pri projektu soudeležena s kanalizacijo, pločniki, javno razsvetljava in cevmi za optično napeljavo. Kot vidite, se dela tam ne odvijajo najhitreje, vendar verjamem, da se bodo po izvedbi najnujnejšega po poplavih izvajalci okrepili s stroji in delovno silo in nadaljevali hitreje. V prihodnjem letu bi začeli tudi gradnjo pločnikov ob cesti Pod Griči, gradnjo komunalne infrastrukture na območju ob Jezerski ulici, v prihodnjih dveh letih nameravamo zgraditi nov vodovod in sočasno obnoviti Prvomajsko in Dobračevsko ulico. Z obnovo vodovoda nameravamo kandidirati na razpis za pridobitev evropskih sredstev. V ta namen smo v zadnjih mesecih pripravljali dokumentacijo in že pridobili potrebna gradbena dovoljenja. Žal nam še vedno ni uspelo pridobiti dveh soglasij za izgradnjo kanalizacije na Selu, uspelo pa nam je pridobiti gradbeno dovoljenje za postavitev čistilne naprave. Proračun bo predvidoma sprejet na decembrski seji in verjamem, da bomo takoj z novim letom začeli izvajati načrtovana dela. Preden zaključim te vrstice, bi se rad zahvalil tudi vsem nastopajočim in drugim, ki so poskrbeli, da smo imeli v Žireh ob spominskem dnevu odlično proslavo, ki se po kakovosti in obiskanosti lahko primerja z najboljšimi. Ob zaključku naj samo še spomnim, da je narava v tem času verjetno najlepša in se ponaša z nepozabnimi barvami. Ne pozabimo, da imamo vse razloge, da z dvignjeno glavo zaužijemo, kar nam nudi. Želim vam, da bi se ob bližajočih praznikih spočili in z lepimi spomini pomislili na pokojne sorodnike in prijatelje, šolarjem pa, da bi preživeli vesele in prijetne počitnice.

Franci Kranjc, župan

Dela je še ogromno

Skoraj tri mesece po uničujoči ujmi, ki je močno prizadela tudi žirovsko občino, še vedno poteka odpravljanje posledic na cestni infrastrukturi.

MATEJA RANT

Žiri – Občina je sredi oktobra prejela tudi 616 tisoč evrov s strani države za sanacijo v ujmi poškodovanih občinskih cest. Po besedah župana Francija Kranjca sicer sanacijska dela še vedno potekajo. Dela pa so že končali na cestah proti Zabrežniku in v Jarčji dolini, ki so ju tudi že asfaltirali. »Se pa zavedamo, da bo treba urediti še veliko stvari. Zadovoljni smo, da nam je uspelo vzpostaviti vsaj glavne povezave in omogočili normalno prevoznost cest.« Na številnih odsekih se še trudijo stvari urediti pred zimo, čeprav jim je v preteklih dneh začelo nagajati vreme, prav tako pa je težko dobiti izvajalce, ki imajo veliko dela tudi drugod. »Ta čas je kar nekaj cest, in sicer v skupni dolžini kilometer in pol, pripravljenih za asfaltiranje – zgrajeni so oporni zidovi in meteorni kanali, poskrbljeno je tudi za odvodnjavanje,« je razložil župan. Samo še asfaltno pre-

vleko čakata cesti proti Mrzlemu Vrhu in v Koprivniku, zgradili so že tudi nov most pri Primcu, ki so ga odnesle poplave. Ta čas gradijo še oporne zidove ob cesti proti Breznici, še vedno so na terenu tri ekipe vodarjev, ki izvajajo dela v Jarčji dolini: obsekavajo drevje ob strugah ter čistijo in praznijo struge Poljanske Sore. »Čeprav je torej veliko dela že opravljenega, za kar bi rad pohvalil vse izvajalce, ki so delali na našem območju, pa nas tudi v prihodnje čaka še ogromno dela.« Samo stroški nujnih interventnih del so v avgustu po besedah župana znašali 250 tisoč evrov, prav tako naj bi dvesto tisoč evrov presegle okvirni stroški del, ki so jih izvedli v septembru. »Glede na to, da nas čaka še kar nekaj dela, bomo torej teh šeststo tisoč evrov od države zlahka porabili, prav tako se bodo stroški zaradi poplav odražali tudi v proračunih prihodnjih let,« je še dejal župan.

Skoraj tri mesece po uničujoči ujmi še vedno odpravljajo posledice na cestni infrastrukturi. / FOTO: ARHIV OBČINE

Slab mesec za pripombe

Člani občinskega sveta so se na seji pretekli teden seznanili s predlogom proračuna za prihodnje leto, ki bo do 20. novembra v javni obravnavi.

MATEJA RANT

Žiri – »Predlog proračuna ni tak, kot bi si ga želeli, saj je bilo pred mesecem dni, ko smo ga začeli pripravljati, še veliko neznank,« je ob predstavitvi predloga proračuna opozoril župan Franci Kranjc. Po ocenah naj bi sicer prihodki znašali 5,8 milijona evrov, odhodki pa 6,1 milijona evrov. Kot je pojasnil župan, ob pripravi proračuna še ni bilo znano, koliko naj bi znašala glavarina za občino, zato so predvideli 700 evrov namesto sedanjih 725 evrov, kar za sto tisoč evrov spremeni pri-

hodkovno stran. Stroške za sanacijo po poplavih so po njegovih besedah načrtovali dokaj realno, zataknilo pa se je pri predvidenih sredstvih za sofinanciranje Razvojnega projekta Sora (RAS). »Občina Železniki se je namreč odločila izstopiti iz RAS, ker so imeli pripombe glede preglednosti poslovanja in izpleta projektov za občino. A vsi štirje župani na Škofjeloškem smo naknadno ugotovili, da izstop ne bo tako enostaven, saj je kup odprtih projektov, prav tako so podpisane večletne pogodbe, tako da smo ostali v pat poziciji. Občina Železniki lahko

odide le iz dela zgodbe, zato težko natančno opredelimo stroške.« Stroške za RAS so tako s 50 tisoč evrov, kolikor so znašali letos, znižali na 25 tisoč evrov. Precej na pamet, je še dejal župan, so načrtovali tudi sredstva za obnovo vodovoda na Dobračevski in Prvomajski ulici ter delu Čevljarske ulice. Za ta projekt, ki bo vključeval tudi obnovo cestnišča na delih, kjer bodo obnovljali vodovod, si namreč prizadevajo pridobiti tudi evropska sredstva. Župan je omenil še nekaj največjih izdatkov, ki so jih načrtovali v predlogu prora-

čuna. Za komunalno opremljanje Jezerske ulice so namenili 300 tisoč evrov, za vračilo posojil in obresti prav tako 300 tisoč evrov, za sanacijo po poplavih pa 316 tisoč evrov. Za dokončanje ceste proti Osojnici so predvideli 215 tisoč evrov in za gasilsko opremo 130 tisoč evrov. Še 100 tisoč evrov pa so namenili za prenovo kuhinje v osnovni šoli za potrebe vrtčevskih prostorov in ureditev zbornice za vzgojiteljice. Proračun bo do 20. novembra v javni obravnavi, do takrat pa imajo vsi možnost vložiti pripombe, ki jih bo obravnavala občinska uprava.

Posodobili igrišče za košarko

MATEJA RANT

Žiri – Občina Žiri je že lani okrog otroškega igrišča na Jezerih namestila novo ograjo in obnovila gugalnico. Letos pa so posodobili še košarkarsko igrišče, na ka-

terem so dotrajane table z obroči nadomestili z novimi. »Vsem otrokom in mladostnikom smo tako omogočili kakovostno preživljanje prostega časa,« so še dodali na občini.

FOTO: ARHIV OBČINE

OBČINA ŽIRI, LOŠKA CESTA 1, 4226 ŽIRI

OBČINA ŽIRI

Svetel dan žirovske zgodovine

Na slovesnosti v dvorani DPD Svoboda so se v Žireh sredi oktobra spomnili dneva pred osemdesetimi leti, ko se je nemški okupator umaknil iz Žirov in so tako Žiri med prvimi kraji na Gorenjskem postale osvobodeno ozemlje.

MATEJA RANT

Žiri – »S praznovanjem dneva spomina se spomnimo in počastimo enega svetlih dni v naši zgodovini – dan, ko je okupator zapustil Žiri. To je bil obetajoč dan, čeprav je vojna vihra še trajala in so jo še vedno občutili tudi Žirovci,« je zbrane nagovoril župan Franci Kranjc. Tako ohranjajo spomin na 24. oktober 1943, ko se je nemška vojska umaknila iz Žirov, že dan po odhodu nemških vojakov pa so na Ledinici kot prvi na Gorenjskem ustanovili narodnoosvobodilni od-

bor za občino Žiri in vzpostavili zamatke oblikovanja narodne oblasti. Slavnostni govornik Miran Hladnik je najprej poudaril, da verjame, da so ime prireditve, torej 80-letnica umika okupatorja iz Žirov, izbrali premišljeno, saj niso recimo uporabili besedne zveze izgon okupatorja ali osvoboditev od okupatorja, saj je osvoboditev napočila dobro leto in pol po tem dogodku. »Kljub temu pa je leta 1943 Žirovsko postalo osvobodeno ozemlje.« Besede svoboda, opaža, ne uporabljamo prav pogosto. »Čeprav gre za na-

prvi pogled neproblematičen izraz, je v zadnjih desetletjih izgubil nekaj svojega 'leska'. Ljudem postane nerodno ob besedi svoboda.« In pri tem pozabljajo, je poudaril, da je prvi od osmih pomenov besede: stanje podrejenosti samo zakonom, ne pa samovolji oblasti koga drugega. »Zakaj so ljudje začeli dvomiti o svobodi? Ker ravno dojetje svobode kot odgovornega ravnanja navdaja z zoprnimi občutki – kdo bi bil rad vse življenje odgovoren? Biti svoboden pomeni biti odgovoren, pomeni naporno življenje.« Zato se mu zdi

imenitno, da je beseda svoboda ostala v nazivu doma, v katerem je potekala proslava. V nadaljevanju se je vprašal, kaj človek pridobi, če se odpove osvobodi. »Občutek varnosti,« je kar sam ponudil odgovor. »Nekateri imajo to za civilizacijski dosežek, da je to korak v prihodnost. Drugi pa se pri pojmu svetla prihodnost spomnijo na Orwella in njegovo distopijo 1984 in premišljajo o strašljivi viziji družbe nadzora.« Miran Hladnik je v svojem govoru spomnil še na rek, da je zgodovina učiteljica življenja, a smo po njegovem očitno

Slavnostni govornik Miran Hladnik / FOTO: TANJA MLINAR

Kulturni program so pomagali oblikovati številni nastopajoči. / FOTO: TANJA MLINAR

slabi učenci, saj »psihopati spet govorijo o končnih rešitvah«. Zato je pozval vse »svobodne, čuteče in odgovorne ljudi, da bodimo aktivni državljani in uporabimo spoznanja iz zgodovine, zdravo pamet, pogum in srce, da na vsakem koraku pozivom na vojno rečemo ne, prav tako pa trgovcem z orožjem in vsem, ki hujskajo k vojni«.

Župan je v svojem nagovoru še poudaril, da si rojeni po drugi svetovni vojni težko predstavljamo, kaj pomeni vojna ter koliko strahu, pomanjkanja in žalosti prinaša. »V manjšem obsegu smo to

občutili v vojni za Slovenijo, ki pa se je na srečo končala v desetih dneh. Tudi k tej zmagi so Žirovci dali svoj prispevek. Danes zato živimo v svobodni državi in se veselimo mnogih dosedanjih uspehov in zmag na različnih področjih.« Prav zato ne more verjeti, da nedaleč od nas tudi danes potekajo prave vojne. »Na taka nerazumljiva dejanja mali ljudje nimamo večjega vpliva, a kljub temu je vsak odgovoren zase in za svoje življenje. Ravnati moramo, kot nam veleva vest, in spoštovati vrednote, ki so jih izbrili in izoblikovali naši predniki.«

Ne sme se pozabiti

Osemdesete obletnice umika okupatorja iz Žirov so se spomnili tudi z zgodovinsko razstavo Maja Vehar z naslovom Žiri in narodnoosvobodilno gibanje v času druge svetovne vojne. Ob odprtju razstave v Mali galeriji Muzeja Žiri so podelili priznanja učencem Osnovne šole Žiri, ki so sodelovali na literarnem in likovnem natečaju.

MATEJA RANT

Žiri – »Upam, da ne bomo pozabili naše zgodovine,« je poudarila avtorica razstave Maja Vehar. Na to so opozorili tudi učenci, ki so ustvarjali na literarnem in likovnem natečaju z naslovom Čas, ki ga ne smemo pozabiti. Najboljšim so nagrade izročili v sklopu prireditve ob odprtju razstave.

Razstava zajema dogajanje od krute razmejitve z rapalsko mejo po prvi svetovni vojni do osvoboditve. Avtorica je tako predstavila življenje ob meji ter začetke druge svetovne vojne v Žireh in kako so jo doživljali domačini, opisala je tudi begunsko izkušnjo, saj so mnogi Žirovci morali zapustiti svoje domove. »Osrednje mesto zavzema okupatorjev pritisk in rojstvo upora proti okupatorju. To je bilo v

Razstava Žiri in narodnoosvobodilno gibanje v času druge svetovne vojne v Mali galeriji Muzeja Žiri / FOTO: TANJA MLINAR

tistih časih izjemno junaško dejanje, ki je od vseh zahtevalo ogromno poguma,« je razložila Maja Vehar in dodala, da pogum ni bil potreben le pri tistih, ki so se odločili za

boj, ampak tudi vseh, ki so ta boj podpirali. »Celo najmlajši so se morali soočiti s številnimi krutimi zgodbami.« Spomine na ta čas so v svojih literarnih likovnih delih

obudili tudi učenci Osnovne šole Žiri, ko so razmišljali o pogumu in vrednotah, ki so pomembne za dom in domovino, je poudaril predsednik Krajevne organizacije ZB NOB Žiri Ivan Albreht. Med učenci osmih razredov je nagrado za prvo mesto v kategoriji poezija prejel Vid Kokalj s pesmijo Osvobodena srca Žirovcev, med učenci devetih razredov pa Lana Mlinar za pesem z naslovom Čas, ki ga ne smemo pozabiti. Med osmošolci si je nagrado za prvo mesto v kategoriji proza prislužila Jona Kristan, med devetošolci pa Kristina Cankar, ki je prejela še posebno nagrado za njeno likovno stvaritev. Delček svoje literarne ustvarjalnosti so žirovski učenci predstavili tudi na prireditvi ob osemdeseti obletnici umika okupatorja iz Žirov.

Šola zdravja v Žireh

MATEJA RANT

Žiri – Vadbi 1000 gibov, ki jo po vsej Sloveniji izvaja Društvo Šola zdravja, se je po novem mogoče pridružiti tudi v Žireh, in sicer vsak dan od ponedeljka do petka na otroškem igrišču na Jezerih od 8. ure do 8.30. Po vsej Sloveniji sicer vsak dan vaje izvaja več kot pet tisoč ljudi, ki tako skrbijo za svoje zdravje, pojasnjujejo pri Šoli zdravja.

Kot poudarjajo, so vaje preproste in primerne za vsakogar. »Vaje 1000 gibov je se-

stavil ruski zdravnik, nevrolog Nikolay Grishin. Vse vaje se izvajajo stoje, zato za njihovo izvedbo ne potrebujemo dodatne opreme in jih lahko izvajamo kjerkoli.« Z razgibanjem začnejo pri dlaneh in končajo pri podplatih. »S tem ohranjamo naše funkcionalne sposobnosti in dosegamo boljše gibljivost, okretnost telesa in ravnovesje.« Neda Galijaš iz Društva Šola zdravja je še pojasnila, da vadba poteka v vsakem vremenu, vodijo pa jo usposobljeni prostovoljci.

Vadba poteka ob vsakem vremenu. / FOTO: TANJA MLINAR

KULTURA

Zapriseženi Sušan Tomaž Hostnik

V tretji sezoni pogovorov z znanimi osebnostmi Obrazi slovenskih pokrajin, ki jih tokrat kot rdeča nit povezuje glasba, so v Knjižnici Ivana Tavčarja v Škofji Loki gostili vsestranskega glasbenika, pianista, učitelja, skladatelja, pesnika, pevca, člana različnih glasbenih zasedb, ljubitelja humorja, golažijad in drugih hudomušnih domislic in – v prvi vrsti – domačega suškega narečja Tomaža Hostnika.

KLARA MRAK

Obrazi slovenskih pokrajin je projekt pogovorov z znanimi Gorenjci, v katerem sodelujejo gorenjske splošne knjižnice. Kot zapisano, je pogovor v Škofji Loki potekal oktobra v loški knjižnici, v živo in na kanala knjižnice na YouTube, kjer še vedno lahko vidimo posnetek pogovora.

Tomaž Hostnik je širšo slovensko prepoznavnost dosegel z avtorsko skladbo Irena, s katero je leta 2019 nastopil na festivalu Melodije morja in sonca in zanjo prejel največ glasov na telefonskem glasovanju. Na mladinskem oddelku škofjeloške knjižnice je pogovor z njim prejšnji mesec vodila novinarka in televizijska voditeljica Monika Tavčar.

Eden njegovih večjih projektov je čezmejni projekt Butnškala, katerega premiera je bila 13. oktobra v Šentjakobu v Rožu na avstrijskem Koroškem. »To je kar velik projekt, z delom prevečkrat odlašam do konca, a ko je treba 'stisnit', vstanem ob šestih in začnem delati komade, ki na srečo kar zle-

Tomaž Hostnik se je na mladinskem oddelku škofjeloške knjižnice pogovarjal z Moniko Tavčar. / FOTO: PRIMOŽ PIČULIN

tijo iz mene. Zdi se mi tudi, da počasi postajam bolj sistematičen, tudi za omenjeno predstavo sem nekako predvidel, koliko časa si moram vzeti.« Kako je prišlo do so-

delovanja z zamejci? »Moj dolgoletni producent Dejan Lapanja je mi je povedal, da čez mejo obstaja Slovenec, ki je podobno 'prifliknjen' kot jaz. Kmalu po tem, ko

sem se po fakulteti vrnil iz Avstrije, sem mu napisal, da bi rad sodeloval z njim. Najprej sem sodeloval pri dijaški predstavi Kralj Ubu, zdaj smo pri Butnškali.« Tomaža je prepričala tudi zagnanost sodelujočih. »Predstave so zares skrbno dodelane, vaje lahko trajajo tudi deset ur, vsi sodelujoči so tam brezplačno. Opremljene so z nadnapisi, vse skupaj je dvojezično, predstave so odlično obiskane.«

sem se po fakulteti vrnil iz Avstrije, sem mu napisal, da bi rad sodeloval z njim. Najprej sem sodeloval pri dijaški predstavi Kralj Ubu, zdaj smo pri Butnškali.« Tomaža je prepričala tudi zagnanost sodelujočih. »Predstave so zares skrbno dodelane, vaje lahko trajajo tudi deset ur, vsi sodelujoči so tam brezplačno. Opremljene so z nadnapisi, vse skupaj je dvojezično, predstave so odlično obiskane.«

Dela tudi za najmlajše

Glasbena vzgoja najmlajših je po njegovem mnenju zelo pomembna. Imamo pesmice za otroke in uglasbene pravljice za otroke. »Stremim k temu, da bi bile zanimive tudi za odrasle, imamo poplavo otroških pesmic, tudi prijatelji, ki imajo otroke, se zavedajo, da je med ponudbo ogromno kiča in slabih risank. Pa rečejo nekateri 'popularni' izvajalci,

da delajo otroške pesmice, zato ker imajo radi otroke. Ja – kdo jih pa nima? Otrokom moraš nekaj povedati, moraš si vzeti čas zanje, so kot glina ... moraš jih oblikovati.« Tik pred izidom je njegova plošča, namenjena otrokom. Tretjega decembra pa bo Tomaž Hostnik nastopil v Izštekanih v Kinu Šiška, posvečenih Vladu Kreslinu, predstavil se bo s priredbo Ceste. »Naredil sem jo na način, kot bi se Kreslin rodil v Škofji Loki.«

Navdihujejo ga Škof, Zajc, Tisnikar

Velika imena za Tomaža Hostnika so Janez Škof, Dane Zajc in Jože Tisnikar. »Žal mi je, da mi Zajca ni uspelo spoznati, a rad pravim, da sem njegove krvne skupine. Nekaj je v tem, se mi zdi, da znajo opisati to slovensko dušo. Rad sem tu, v Sloveniji, ne potrebujem 'tripov', da bi odšel v tujino.«

VEČ KOT 20.000 TRAJNOSTNIH KILOMETROV NA DELO

V petih tednih kampanje "Avto naj bo doma, kolikor se da" smo več kot **20.000 kilometrov individualnih voženj z avtomobilom trajnostno zamenjali z 8.700 kilometri aktivnih prihodov (peš ali s kolesom)** in več kot **11.500 kilometri voženj z avtobusom, vlakom ali v sopotništvu. Izpuste ogljikovega dioksida smo zmanjšali za 2.900 kilogramov.** Res smo ponosni na vse sodelujoče!

Od konca avgusta do začetka oktobra smo v sklopu projekta **Trata 2.1** nagrajevali zaposlene, ki so na delo prišli na trajnostni način. V kampanji je sodelovalo **200 zaposlenih**.

Med sodelujočimi podjetji in organizacijami je bila na področju trajnostnih prihodov na delo

najuspešnejša **Občina Škofja Loka**. V času kampanje je **41 odstotkov** njenih zaposlenih na delo prihajalo na trajnostni način.

Med podjetji se je v odstotkih najbolj izkazalo podjetje **SIBO G.**, kjer je v kampanji sodelovalo 20 odstotkov zaposlenih, podjetje **Knauf Insulation** je skupno zbralo največ trajnostnih kilometrov, **LTH Castings** pa je najboljši v aktivni mobilnosti in vožnji z vlakom. Kampanji sta se pridružila tudi podjetje **Difa** in stavba **Upravne enote Škofja Loka** skupaj z **Medobčinskim inšpektoratom in redarstvom ter Razvojno agencijo Sora**.

Ali veš, da kolesarjenje sprošča endorfin e, imenovane tudi hormoni sreče?

Prihod na delo s kolesom ali skirojem je bil najbolj priljubljen in hkrati najpogostejši način trajnostne mobilnosti – 106 zaposlenih je skupaj prekoledarilo 8.238 kilometrov. **Kolo** je tudi **najbolj ekonomsko učinkovit način prevoza**. En kilometer kolesarske infrastrukture je odplačan v manj kot petih letih, in sicer zahvaljujoč pozitivnemu učinku na zdravje prebivalcev in manj prometnim zastojem.

Ali veš, da bi se, če bi se vsi vsaj en dan v tednu vozili v sopotništvu, cestni promet zmanjšal za 20 odstotkov?

Druga najbolj priljubljena izbira trajnostne mobilnosti je bilo **sopotništvo**. Zanj se je odločilo **71 zaposlenih**, ki so prevozili **6.645 kilometrov manj** kot sicer in tako zmanjšali tudi obrabo gum in cest. Če se vozite v sopotništvu, boste čas potovanja v povprečju podaljšali za pet minut, hkrati pa se bodo vaši stroški za gorivo zmanjšali za polovico. **Sopotništvo je odličen način varčevanja.**

Ali veš, da vsaka minuta hitre hoje podaljša pričakovano življenjsko dobo za sedem minut?

Peš je na delo prihajalo **47 zaposlenih**, ki so skupaj prehodili **460 kilometrov**. Kar 40 odstotkov poti v trgovino, 35 odstotkov v službo in 60 odstotkov do rekreacijske dejavnosti je znotraj dveh kilometrov. To je primerno za lahko hojo, **samo navado je treba spremeniti.**

Ali veš, da avtobusi povečajo družbeno vključenost, saj omogočajo dostop do izobraževalnih, zdravstvenih in zaposlitvenih ustanov za vse?

Za prihajanje na delo z **avtobusom** se je odločilo **36 zaposlenih**, ki so strmenje na cesto in stres zamenjali z branjem knjige in poslušanjem glasbe. Skupaj so se sproščeno vozili **1.262 kilometrov**. Avtobusi so stroškovno **najučinkovitejša in najbolj prilagodljiva oblika javnega prevoza**, ki zahteva minimalna vlaganja za uvedbo novih linij ali poti.

Bodi gospa/gospod, naj te peljejo drugi

Za prihod z vlakom se je odločilo samo **20 zaposlenih**, ki pa so s **75 voznjaki** zbrali **3.600 trajnostnih kilometrov**. Vlaki na globalni ravni oddajajo zelo malo ogljikovega dioksida in prispevajo samo 1,2 odstotka emisij iz transportnega sektorja. Vlaki so precej kul!

Kako pa ti prihajaš na delo?

Kampanjo »Avto naj bo doma, kolikor se da« smo organizirali v sklopu projekta Trata 2.1, s katerim spodbujamo zaposlene v Industrijski coni Trata k spremembi potovalnih navad, povečujemo število prihodov na delo na trajnostni način in s tem prispevamo k ublažitvi podnebnih sprememb.

Več o projektu na www.ra-sora.si/trata21.

KULTURA

Agate nekoč in danes

Uprizoritev Loškega odra Agata Visoška avtorice in režiserke Tatjane Peršuh je navdušila premierno publiko. Kaj nam da misliti družba, v kateri devet moških odloča o življenju ene ženske?

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – V Kulturnem društvu Loški oder, katerega gledališki ansambel zadnja tri leta za odlične predstave redno prejema matičke, najvišje nagrade v slovenskem ljubiteljskem gledališču, s prvo premiero v novi gledališki sezoni zaznamujejo 120-letnico gledališke dejavnosti v Škofji Loki in 100. obletnico smrti Ivana Tavčarja, avtorja romana Visoška kronika. Slednje so v preteklosti že igrali, tako v naravnem okolju ob Sotočju obeh Sor kot na gledališkem odru. Tokrat se jim je uresničila dolgoletna želja, v svojo sredino so prvič pripeljali režiserko – Tatjano Peršuh, sicer tudi avtorico besedila Agata Visoška, ki so ga na Loškem odru premierno uprizorili prejšnji teden.

Vrnimo se torej v 17. stoletje, čas Visoške kronike, morda z mislijo na začetek 20. stoletja, ko je roman nastajal, ali pa ostanimo kar v aktualnem času, v dvorani Loškega odra – tu si bomo odgovarjali na vprašanja, ki jih bo pred nas postavila uro in deset minut dolga predstava. Ta poteka na predvečer sojenja Agati Schwarzkobler, obdolženi čarovništva. V uvodu predstave v sproščenem pogovoru o obsojenki in še o marsičem pričakamo družbo škofjeloških veljakov (baron, pisar, sodnik, žitničar, zlatar in še kdo) z gostoma, sodnikom in rabljem iz Ljubljane. Čakajo na škofa (tistega, ki bo za razliko od njih Agato odrešil s preizkusom v vodi), ki

Skizo predstavo se odraža izjemna predanost igri vse ekipe Loškega odra. / FOTO: ALJAŽ HAFNER

pa se ne pojavi. Sami moški torej, čeprav je v igri življenje ženske. Moški imajo moč odločanja v svojih rokah, čeprav so v svojem početju pogosto iracionalni in neodločni, svoja mnenja in prepričanja pa so brez zadržkov pripravljeno prodati za odobravanje kolegov ali steklenico vina. Pogosto se obnašajo svojemu družbenemu položaju neprimerno, ne nazadnje se celo stepejo. A predstava je več kot to, saj ne komentira zgolj nesposobnosti posameznikov na pomembnih funkcijah, ampak opozarja na sam ustroj družbe, v kateri so ti ljudje postavljeni pred nalogo, ki je pravzaprav absurdna. Zdi se, da o tem, ali bo Agata obsojena ali ne, odloča naključje. V tej maniri je prizor, v katerem moške v pripravi na

zaslišanje in sojenje z iglami zavzeto zbadajo s stropa obešeno žensko lutko, še toliko bolj grozljiv.

Besedilo je brezčasno, lahko bi rekli tudi veččasno, na kar v Agati Visoški kaže tudi odrska postavitve, saj arhaični veljaki recimo sedijo pred računalniki in plastenkami vina, v star jezik pa so vključeni tudi razni prepoznavni aktualizmi, kot so recimo »alternativna dejstva« ali pa slogan »za otroke gre«.

Pravo nasprotje k dogajanju v celotni predstavi nedvomno prispeva izrazito performativni prizor rablja ob provizoričnem oltarju v soju svetlobe, ki pada skozi vitraže. V svoji izpovedi pokaže več človečnosti kot lokalni veljaki pred tem, čeprav je njegov poklic obsojenca razčlovečiti.

Predstava je tehnično zahtevna. Devetčlanska igralska ekipa je malodane vseskozi na odru in se veliko premika, uprizori celo pretep. Ogromno vaje in previdnosti je treba, da igralec soigralca po odru vleče po pravem kolku. Veliko je medsebojnih preskokov v besedilu. Prepoznavnim članom Loškega odra, kot so Gašper Murn, Jan Bertonec, Bojan Trampuš, Matej Čujovič, Matjaž Eržen ter mlajša Janez Justin in Dane Jemc, sta se pridružila še Andrej Šubic, ki je v zadnjih letih ponovno oživil oder v Poljanah, in Branko Pečelin iz igralske skupne iz Žirov. Njihova predanost igri se odraža skozi vso predstavo, v katero je kot deseti igralec z avtorsko glasbo kamenček v mozaik dodal Karlo Jemc.

Pogovor s Tino Dobrajc

IGOR KAVČIČ

Škofja Loka – V sredo, 8. novembra, ob 19. uri bo v Kašči (Zbirka v nastajanju) potekal pogovor z akademsko slikarico in članico Združenja umetnikov Škofja Loka Tino Dobrajc. »Njena likovna dela odlikuje prepoznavna ikonografija, ki je svojevrsten preplet tradicionalnosti in sodobnosti. Tina Dobrajc išče navdih v slovenski folklori zapuščini in mitologi-

ji, oboje pa kombinira z elementi množične kulture in filma. Poleg slikanja se ukvarja tudi z ilustracijo in gledališko scenografijo,« je o ta čas zagotovo eni najbolj prepoznavnih škofjeloških likovnih umetnic zapisal njen sogovornik, kustos Loškega muzeja Boštjan Soklič. Pogovor bo vodil v okviru redne serije pogovorov z umetnicami in umetniki, ki jih pripravljajo v Loškem muzeju.

Nekoč v ateljeju / FOTO: PRIMOŽ PIČULIN

Regijsko tekmovanje pevskih zasedb Gorenjske

Škofja Loka – V nedeljo, 12. novembra, bo v Kristalni dvorani Sokolskega doma potekalo Regijsko tekmovanje odraslih pevskih zasedb Gorenjske. Tekmovanje, ki ga organizira območna izpostava JSKD Škofja Loka, je osrednji gorenjski dogodek na področju vokalne glasbe. Prvi tekmovalni koncert bo na sporedu ob 16.30, nastopili pa bodo: ŽPZ Dupljanke (zborovodja Katja Klančnik Jelenc), KMoPZ Davorina Jenka (Neža Križnar Ristič), Gorenjski projektni zbor (Eva Jelenc Drozg) in KPZ Mysterium (Lovro Frelih). Na drugem tekmovalnem koncertu ob 18.30 pa bodo nastopili: APZ France Prešeren (Erik Šmid), Komorni zbor De profundis (Branka Potočnik Krajnik) in Domžalski komorni zbor (Gregor Klančič). Zbore bo ocenjevala strokovna žirija tekmovanja v sestavi Tomaž Faganel, Andraž Hauptman in Tomaž Pirnat.

Dostopna je na povezavi <https://go-to.si/najina-zgodba> ali pa prek QR kode.

VAS ZANIMA NAJINA ZGODBA KAKO SVA IZBIRALA IN IZBRALA ČISTILNO NAPRAVO IN KAKO SE NAMA OBREŠTUJE "RUDARJENJE" VODE Z NEBA?

30 let

ARMEX

NAJBOLJŠE PO UGODNI CENI ČISTILNE NAPRAVE IN SISTEMI ZA DEŽEVNICO

Čistilna naprava One2clean

Inovativna čistilna naprava nemške kakovosti, ki poskrbi za družinski proračun in okolje. Visok učinek čiščenja, v rezervoarju ni električnih komponent. Praznjenje le enkrat na tri leta, nizka poraba energije in minimalno vzdrževanje. Rezervoar je povezen.

Samooskrba s kompletnim sistemom za deževnico

Odločitev za zbiranje in uporabo deževnice pripomore k prihrankom v denarnici zaradi do 50 % nižjega računa za vodo na položnici. Rožice in zelenjadnice vam bodo zelo hvaležne, ker jim boste privoščili zalivanje z mehko deževnico brez klora. Izberite enega od kompletnih sistemov s filtri, črpalko in vsem pripadajočim.

Čistilne naprave za obrate za predelavo mleka in mesnih izdelkov

Kompletne rešitve za čiščenje odpadnih voda za različne predelovalne dejavnosti, kot so sirarne, mesne predelovalnice, ribogojnice, piščančje in prašičje farme druge manjše obrate.

Armex Armature d.o.o., Ivančna Gorica, info@armex-armature.si, tel.: 01 786 92 70, 051 652 192

www.cistilnenaprave-dezevnica.si

Potrebujete nove hlače?

Izredno udobne moške in ženske hlače.

LENY®
CLASSIC

www.leny.eu
T: 04/59 55 200

Na zalogi jeans, pohodne, multifunkcijske, motoristične hlače...

Hlače po potrebi prilagodimo, da vam bodo kot ulite. Industrijska prodajalna je v Kranju, na Jezerski c. 121.

Delovni čas trgovine: pon., sre.: 8–15, tor., čet.: 8–18, pet.: 8–13, sob.: 9–12.

- Klasični kroji
- Različni vrhunski materiali
- Hlače za vse priložnosti
- Narejene v Sloveniji!

ŠPORT

Plezalci so znova tekmovali na Podnu

MAJ PETERKA

Škofja Loka – Dvorana Poden je bila po nekajletnem premoru ponovno prizorišče tekmovanja za državno prvenstvo v težavnostnem plezanju za plezalce vseh starosti. Tradicionalni športni dogodek je gostil Plezalni klub Škofja Loka in privabil številne znane vrhunske plezalce. Tekmovalci in tekmovalke so se preizkušali v različnih kategorijah, a vrhunec tekmovanja je bil sobotni večerni nastop, ko se je bil na sporedu finale članov in članic. V finale se je iz popoldanskih kvalifikacij uspelo uvrstiti osmerici najboljših tekmovalcev.

Pri članih je slavil Luka Potočar iz Športnoplezalnega odseka Radovljica. »Super tekma, smeri so bile res izvrstne. Dal sem vse od sebe in dosegel svoj maksimum, uspelo mi je odplezati brez napak,« je povedal Potočar. Domačin Martin Bergant je osvojil drugo mesto, zmagovalno trojico pa je dopolnil Lovro Črep, ki je tekmoval tudi v kategoriji mladincev in tam osvojil prvo mesto. Organizator dogodka in predsednik domačega plezalnega kluba Sergej Epih je po koncu finala dejal: »Po treh letih premora zaradi seilitve in koronavirusa smo

Najboljši trije v moški konkurenci (od leve): Martin Bergant, Luka Potočar in Lovro Črep / FOTO: PRIMOŽ PIČULIN

V ženski kategoriji je zmagala Lučka Rakovec iz Plezalnega kluba FA Kranj, ki je navdušila zbrane navijače. Na zmagovalnem odru sta ji družbo delali Vita Lukan iz Športnoplezalnega odseka Radovljica ter Lana Skuša. Po zmagi je Lučka Rakovec povedala: »Vesela sem zmage. Državno prvenstvo so nepredvidljiva, a težko smer mi je uspelo odplezati dobro.«

zelo zadovoljni, da smo dogodek uspešno izpeljali na visoki ravni. Vse pohvale celotni ekipi in vsem, ki so pomagali pri izvedbi.« Na vprašanje o uspehih plezalcev kluba je odgovoril: »Martin Bergant je pri članih odlično odplezal, Lena je imela malo smole v kvalifikacijah pri članicah, Tim Korošec pa trenutno zaradi poškodbe ni nastopil.«

Res uspešno poletje

Nika Križnar iz Delnic je osvojila poletno veliko nagrado v smučarskih skokih. Mešana ekipa skakalk in skakalcev SSK Norica Žiri je na tekmi poletnega državnega prvenstva zmagala, prav tako sta se posamičnih zmag veselila Ema Klinec iz Poljan in Peter Prevc iz Dolenje vasi.

VILMA STANOVNIK

Žiri – Nika Križnar (SSK Norica Žiri) je v začetku oktobra zaslužno postala zmagovalka poletne velike nagrade v smučarskih skokih za ženske. Najboljša je bila kar na šestih tekmah, le na zadnji, v nemškem Klingenthalu, jo je za las ugnala klubska in reprezentančna prijateljica Ema Klinec.

»Lahko rečem, da cilja, kar pomeni sedem zmag, popolnoma nisem izpolnila, a vseeno je to zame kot zmaga. Zadnja tekma je bila res težka, sploh finalna serija, v katero sem šla z mešanimi občutki, saj nisem ravno vedela, v kaj se podajam. Sem pa vesela, da sem naredila to, kar sem si zaželela, in sem zelo zadovoljna. Vesela sem, da je tudi Emi uspelo ostati mirna po tako dolgem čakanju. Zelo sem ponosna na celotno ekipo, super delamo,« je po tekmah med drugim povedala Nika Križnar.

»Danes sem končno tudi na tekmi skakala zelo dobro. Niki bi rada čestitala za izjemno poletje, res je dokazala, da so bili njeni skoki na vrhunskem nivoju čez celotno sezono. Zdaj imamo res veliko motivacijo, veselje za nadaljnje delo. Verjamem, da se bomo tudi v zimi še tako veselili, a seveda je potrebno ostati zbran,« je dodala Ema Klinec.

Na skupno devetem mestu je poletno veliko nagrado končala Nika Prevc iz Dolenje vasi.

Z odličnimi skoki so naše skakalke tekmovanje za poletno veliko nagrado končale tudi na prvem mestu v pokalu narodov.

Odličen izkupiček na domačem prvenstvu

Nika Križnar in Ema Klinec sta nato odlično nastopili tudi na poletnem državnem prvenstvu v Kranju. V konkurenci skakalk je bila v obeh serijah najboljša Ema Klinec, srebro je osvojila Nika Prevc (SK Triglav Kranj), bron pa Nika Križnar (SSK Norica Žiri).

»Finalni skok je bil tisti moj skok. Zelo lep, z noge, tudi telemark, kar je pri tej dolžini ob vetru v hrbet kar težko narediti. Ko sem v finalu startala, sem si rekla, da če bom kdaj želela serijsko zmagovati v svetovnem pokalu, bo treba znati tudi to. Danes mi je uspelo in upam, da mi bo tudi pozimi,« je po

Ema Klinec je zmagala na zadnji tekmi poletne velike nagrade in osvojila naslov državne prvakinje.

/ FOTO: GORAZD KAVČIČ

tekmi povedala Ema Klinec. V moški konkurenci je zmagal Peter Prevc (SK Triglav Kranj), ki je vodil že po prvi seriji in na koncu, po sedmih letih, znova osvojil naslov državnega prvaka. Dru-

go mesto je osvojil branilec naslova Anže Lanišek (SSK Mengeš), tretji pa je bil Timi Zajc (SSK Ljubno BTC).

»Na državnem prvenstvu nervozen nikoli nisem, se je pa že po prvi seriji začelo zbadanje, kako je lahko najstarejši vse preskočil,« je po zmagi povedal Peter Prevc, ki na poletni veliki nagradi ni bil uspešen in je bil to zanj majhen obliž na veliko rano.

V konkurenci mešanih ekip je slavila ekipa SSK Norica Žiri. V njej so nastopili Nika Križnar, Marcel Stržinar, Ema Klinec in Rok Oblak ter zaslužno slavili pred ekipo NSK Tržič FMG (Taja Bodlaj, Ožbe Zupan, Ajda Košnjek in Jaka Drinovec). Tretje mesto je osvojila prva ekipa SK Triglav Kranj (Nika Prevc, Mark Hafnar, Teja Pavec in Peter Prevc).

Nika Križnar je postala zmagovalka poletne velike nagrade in osvojila tretje mesto na državnem prvenstvu.

/ FOTO: GORAZD KAVČIČ

Ivan Sivce

Knjiga, primerna za mlade in starejše, ki spada v vsako domačo zbirko.

Leto 2023 je razglašeno za Tavčarjevo leto, saj letos mineva sto let od njegove smrti. Visoški gospod z vznemirljivim podnaslovom Vse Tavčarjeve ljubezni je biografski roman o izjemno bogatem življenju v Poljanah nad Škofjo Loko rojenega pisatelja, odvetnika in politika Ivana Tavčarja.

19 EUR

Trda vezava, 17,5 x 24,5 cm, 304 strani

Knjigo lahko kupite na Gorenjskem glasu, Nazorjeva ulica 1, v Kranju, jo naročite po tel. 04 201 42 41 ali na: narocnine@g-glas.si

Pri pošiljanju po pošti se poštnina zaračunava po ceniku Pošte Slovenije.

Gorenjski Glas

OMEGA

Omega zobozdravstvo d.o.o.
P.E. Poslovna cona A 32
4208 Šenčur
051 489 055
info@omegazobozdravstvo.si

Storitve

- protetika
- implantologija
- endodontija
- preventiva

Laser

- odprava smirčanja NightLase
- zdravljenje paradontalne bolezni
- zdravljenje perimplantitisa
- preventiva

Ustna higiena

- čiščenje zobnega kamna
- peskanje
- beljenje
- kiretaža

ŠPORT

Radi imajo šport

Na nagradnem natečaju za najbolj športni vrtec, osnovno šolo, osnovno šolo s prilagojenim programom in srednjo šolo so bile uspešne tudi šole s Škofjeloškega.

VILMA STANOVNIK

Škofja Loka – Zavod za šport RS Planica je tudi v minulem šolskem letu pripravil nagradni natečaj za najbolj športni vrtec, osnovno šolo, osnovno šolo s prilagojenim programom in srednjo šolo. Na natečaju so bile uspešne šole s Škofjeloškega. Na podelitvi, ki je potekala v Brežicah, je med osnovnimi šolami OŠ Ivana Groharja prejela zlato priznanje, OŠ Cvetka Golarja srebrno priznanje, OŠ Ivana Tavčarja bronasto priznanje, OŠ Jela Janežiča pa je med šolami s prilagojenim programom prejela bronasto priznanje. Vse nagradne šole so dobile še denarno nagrado.

»Na natečaju so upoštevali, kako na šolah izvajamo športne programe Zlati sonček in Krpan, Naučimo se plavati in druge gibalno-športne programe in koliko učencev je vključenih v te

S priznanji na podelitvi v Brežicah: Marko Primožič in Bernarda Pohleven z OŠ Ivana Groharja, Nataša Trampuš Šeruga in Andreja Rihtaršič Mladenović z OŠ Jela Janežiča, Mihaela Oblak Vehar z OŠ Ivana Tavčarja in Petra Mraz z OŠ Cvetka Golarja ter (sedita) učitelj Miha Mlinar in učenec Taj Tinauer z OŠ Žiri / FOTO: ARHIV OŠ IVANA GROHARJA

programe. Prav tako upoštevali so dosežke na šolskih športnih tekmovanjih in njihovo organizacijo,« je povedal ravnatelj OŠ Ivana Gro-

harja Marko Primožič. Učitelj športa Miha Mlinar in učenec 9. razreda Taj Tinauer z OŠ Žiri sta dobila tudi posebno nagrado za

najbolj športno potezo (fair play) lanskega leta, saj sta priznala napako merilcev časa na gorenjskem atletskem tekmovanju.

Trata uspešno začela novo sezono

SIMON ŠUBIC

Trata – Balinarji Trate so uspešno vstopili v novo balinarsko sezono. Še pred začetkom rednega dela super lige (v prvem krogu so z 12 : 10 premagali Orlek Oro Met Pivka) so si namreč priigrali nastop na zaključnem turnirju evropskega klubskega pokala v Poreču 18. in 19. novembra ter tudi regionalne balinarske lige 9. in 10. decembra v Beogradu. Uvrstitev Trate na zaključni turnir evropskega klubskega pokala je bila presenetljiva, saj so škofjeloški balinarji v četrtfinalu izločili branilca naslova Saint Vulbas iz Francije. Po porazu na prvi tekmi v Franciji s 16 : 6 so na povratnem srečanju v dvorani na Trati v dramatičnem dvoboju zmagali s 14 :

8 in nato še v podaljšani igri (3 : 2). Žreb je določil, da se bo Trata v Poreču v polfinalu pomerila z italijansko ekipo BRB Ivrea. Druga polfinalista sta črnogorski Maini Budva in La Perosina iz Italije.

Tretji konec tedna v oktobru pa je na Trati in v Ljubljani potekal kvalifikacijski turnir skupine Slovenija letošnje regionalne balinarske lige, v kateri sodelujejo klubi iz Slovenije, Hrvaške, Srbije in Črne gore. Trata, lanski zmagovalec lige, je zabeležila zmago proti Skali Sežana (12 : 10) in Ilirski Bistrici (14 : 8) ter poraz proti hrvaški Pulji (5 : 17), kar je zadoščalo za drugo mesto v skupini in uvrstitev na finalni turnir v Beogradu, kjer bodo nastopili še Pula, Meljine in Novi Beograd.

Ekipa Trate, ki je nastopila na kvalifikacijskem turnirju regionalne balinarske lige / FOTO: BK TRATA

<p>POGREBNIK d.o.o. <i>z vami že 30 let</i></p> <p>poslovna enota: Šutna 11, 4209 Žabnica</p> <p>24-URNA DEŽURNA ŠTEVILKA: 041 624 685 CELOTNO OBMOČJE GORENJSKE</p> <p>www.pogrebnik.si</p>	<p>NOVO na pokopališču Žabnica</p> <p>10% popusta do 1.1.2024</p> <p>cvetličarna DALIJA</p> <p>070 443 902</p> <p>cvetlicarna@pogrebnik.si Cvetličarna Dalija</p>	<p>IZKOPI IN UREJANJE OKOLICE</p> <p>031 223 091</p> <ul style="list-style-type: none"> · TLAKOVANJE · UREJANJE VRTOV · IZKOPI Z MINI BAGROM
--	--	---

PEUGEOT
NOVI 408

299 € /MESEC
FIKSNA OBRESTNA MERA

5 LET JAMSTVA

peugeot.si

PEUGEOT in TotalEnergies Poraba v kombiniranem načinu vožnje po WLTP ciklu: od 1,0 do 6,8 l/100 km. Izpuh CO₂: od 23 do 155 g/km. Emisijska stopnja: EURO 6. Vrednost specifične emisije dušikovih oksidov NOx: od 0,0038 do 0,04 g/km. Emisije trdnih delcev: od 0,00022 do 0,00025 g/km. Število delcev: od 0,13 do 2,08. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjskega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjskega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov.

Primer informativnega izračuna finančnega leasinga Peugeot Financiranje za vozilo 408 Allure (1.2 PureTech 130 EAT8) maloprodajna cena z DDV je 29.990 EUR; mesečno odplačevanje; mesečni obrok je 299 EUR pri pologu v višini 10.550 EUR in ročnosti 84 mesecev; višina pologa je pri akciji omejena od 10 % do 80 %, doba financiranja je vezana na ročnost od 12 mesecev do 84 mesecev; DDV je obračunan v obrokih; EOM na dan 11. 8. 2022 znaša 790 % in se spremeni, če se spremeni elementi izračuna; izračun temelji na osnovi fiksne obrestne mere, s skupno letno obrestno mero 6,9 %; financirana vrednost 19.440 EUR; skupni znesek za plačilo 35.235 EUR; stranka v primeru Peugeot Financiranja prejme tudi avtomobilsko kasko zavarovanje za 1 EUR za prvo leto. Za podrobnosti o ponudbi se obrnite na vašega prodajalca vozil Peugeot.

RODEX d.o.o., Rova, Rovska cesta 2, 1235 Radomlje, tel. 01 729 92 00, www.rodex.si

DOSTAVA KURILNEGA OLJA
za ogrevanje in kmetijsko mehanizacijo

POPUST OB NAROČILU*
(*velja do 29. 2. 2024)

info@kur-olje.si
www.kur-olje.si

KUR-OLJE
070 247 777

Loški gimnazijci zmagovalci hekatona

Ekipa Loški mnogoceličarji z Gimnazije Škofja Loka je zmagala na prvem Gorenjskem hekatonu.

SIMON ŠUBIC

Kranj – V kranjski Kovačnici je ta mesec potekal prvi Gorenjski hekaton, na katerem je enajst ekip gorenjskih dijakov in študentov z različnih šol in fakultet reševalo izzive podjetij Lotrič Meroslovje, Iskraemeco, Kontron in Kovačnice – podjetniškega inkubatorja Kranj. Strokovno komisijo je najbolj prepričala ideja ekipe Loški

mnogoceličarji z Gimnazije Škofja Loka, ki je reševala izziv oddaljene kalibracije podjetja Lotrič Meroslovje. Zmagovalno ekipo so sestavljali dijaki drugega letnika naravoslovnega oddelka Matej Miklavčič, Vid Čemažar, Andraž Jelenc in Anej Peternel. »Naša rešitev se mi res ne zdi slaba, glede na to, koliko denarja bi podjetje prihranilo,« je povedal Matej Miklavčič.

Zmagovalci hekatona (z leve): Matej Miklavčič, Vid Čemažar, Andraž Jelenc in Anej Peternel / FOTO: GORAZD KAVČIČ

Šola združuje generacije

Šola na Bukovici je v 120-letni zgodovini povezovala številne generacije krajanov sosednjih vasi, minuli četrtek pa so skupaj proslavili visoki jubilej.

VILMA STANOVNIK

Bukovica – Šola na Bukovici je ena od treh podružničnih šol Osnovne šole Ivana Groharja, svojo bogato zgodovino pa je začela pisati leta 1903. Ime nosi po Poljaku, sicer partizanu Tadeuszu Sadowskem - Tomu.

Letos šolo, v kateri so učenci od prvega do petega razreda, obiskuje 48 učencev iz Bukovice in okoliških vasi: Šovelj, Praprotna, Tomaža nad Praprotnim, Spodnje Luše in Stirpnika.

Sedanji in nekdanji učenci, učitelji in nekdanji učitelji, pa tudi številni gostje so ob visokem jubileju minuli četrtek napolnili dvorano sosednjega Zadržnega doma, zbrani pa so najprej poslušali državno, nato pa še šolsko himno, ki so jo pod vodstvom Andreje Jesenik Jelenc in ob glasbeni spremljavi Gorazda Pintarja zapeli sedanji učenci šole, besedilo zanjo pa je sestavila učiteljica Tanja Veber.

»Želimo si, da bi naša šola še naprej ostala središče izobraževanja in kulture ter da

Šolarji so poskrbeli za zanimiv program in nasmejali zbrane na prireditvi. / FOTO: VILMA STANOVNIK

bi generacije otrok tu še naprej iskale znanje, prijateljstvo in pripadnost,« je v pozdravu med drugim povedla vodja šole Irene Benedičič, ravnatelj Osnovne šole Ivana Groharja Marko Primožič pa je dodal, da visoka obletnica šole priča o trdnosti, predanosti in odločnosti skupnosti. »V teh 120 letih smo vzgojili generacije otrok, ki so postali uspešni in odgovorni posamezniki v svojih poklicih, družinah in družbi. Ob tem, ko se oziramo nazaj, pa se moramo ozreti tudi naprej. Naša naloga ni le ohranjati tradicijo, ampak slediti tudi trendom in se prilagajati spremembam, ki jih prinaša sodobni svet. Ta se hitro spreminja in izobraževanje ima ključno vlogo pri pripravi naše mlade generacije na izzive,

ki nas čakajo,« je poudaril ravnatelj Marko Primožič. Zbrane je nagovorila tudi podžupanja Občine Škofja Loka Tina Teržan, ki je poudarila, da je šola srce lokalnega okolja. »Ponosni smo na vsako šolo, danes še posebno na vašo, ki praznuje častljivi rojstni dan. Generacije in generacije otrok so se vrstile tukaj in začele korakati v svet znanja, hkrati pa je šola tudi kraj, kjer se začnejo tkati prva prijateljstva, pomembna za celo življenje,« je povedla Teržanova in dodala, da je šola stičišče vseh generacij.

Več kot tisoč otrok

Šola na Bukovici je v 120 letih obiskovalo več kot tisoč otrok, ki jih je poučevalo več kot petdeset učiteljev in učiteljic. Pouk je bil zaradi bole-

zni, vojne in tudi obilice snega kar nekajkrat prekinjen, kot je poudaril predsednik domače krajevne skupnosti Zdravko Markelj, pa je zgodovina postregla z marsikatero spremembo. Prav tako so prenavljali šolsko zgradbo in okolico, tudi zdaj pa se trudijo, da mladim omogočajo kar najboljše pogoje in pot do šole.

Da so otroci v šoli zadovoljni in nasmejani, so dokazali tudi v pristrčnem nastopu na odru, za presenečenje pa je poskrbel namestnik veleposlanika Republike Poljske Łukasz Paprotny, ki je pozdravil zbrane na prireditvi, ogledal pa si je tudi zanimivo razstavo, ki so jo pripravili v prostorih šole. Del razstave je bil posvečen tudi Tadeuszu Sadowskemu - Tomu.

Bubnič sistemi

- izdelava in programiranje avtomobilskih ključev
- izdelava rezervnih avtomobilskih ključev
- menjava ohišij
- menjava baterij

Dražen Bubnič, s. p., Kontakt: 070 858 088
bubnicisistemi@gmail.com, www.bubnic-sistemi.com

GORENJSKI GLAS V VSAK DOM NA GORENJSKEM

14 dni brezplačnega časopisa

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Podatke za dostavo pošljite na narocnine@g-glas.si ali pokličite 051/682 217. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in predstavili pogoje za naročnino.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik. Prav tako ne morejo sodelovati tisti, ki so obdobje brezplačne naročnine v zadnjem letu že izkoristili.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.

Odkrijte eleganco in zanesljivost: kaminske peči Lokaterm - vaša pot do toplote in varnosti

Kaminske peči Lokaterm so plod slovenskega razvojnega znanja, proizveden v Creini. Ustvarjajo udobje bivanja mnogim uporabnikom širom Evrope, Skandinavije in Velike Britanije. Če iščete kvalitetno ogrevanje, ki združuje estetiko, varnost in trajnost, ste z nami na pravi poti.

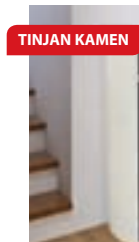
- Najvišja kvaliteta
- Varnost na prvem mestu
- Slovenski ponos
- Nevtralen ogljični odtis
- Neodvisnost od električne energije

KRPAN KERAMIKA 110

VINTGAR 120 A

TINJAN KAMEN

VALVASOR KAMEN

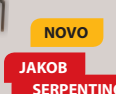
NOVO
KOKRA KAMEN

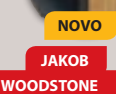
NOVO
VALVASOR
SERPENTINO

ALFA PLAM

NOVO
JAKOB
SERPENTINO

NOVO
JAKOB
WOODSTONE

VISOKI JESENSKI POPUSTI

Ne dovolite, da vas mraz preseneti. Odkrijte kaminske peči Lokaterm in si zagotovite topel, varen in okolju prijazen dom. S pomočjo našega KONFIGURATORJA si lahko sami sestavite peč glede na vaše potrebe in hitro pridobite ponudbo! Obiščite našo spletno stran ali nas kontaktirajte za več informacij o naši ponudbi. **Lepo vabljeni v prenovljeni prodajni salon v Kranju! S spoštovanjem, Ekipa Lokaterm**

LOKATERM

CREINA
Mirka Vadnova 8, 4000 Kranj

www.lokaterm.com
E: trgovina@creina.si
T: 04/ 20 13 350